

Çankaya Ayhan Sümer Anadolu Lisesi

Malazgirt Mah 931. Cadde No : 145 Dikmen / Ankara Tel : (0312) 478 56 74 – 478 56 75 Fax : (0312) 4787071
www.ayhansumeranadolu.meb.k12.tr

Sahibi
Ayhan Sümer Anadolu Lisesi adına
Adil YAMAN
Okul Müdürü

Genel Yayın Yönetmeni
Suat DÜNDAR

Yazı İşleri Müdürü
Suat DÜNDAR

Yayın Kurulu
Suat DÜNDAR
Fatma ÇELİK
Güneş TAPAN
Nurşen YILDIRIM
Şenay BİNGÖL ŞENBAY
Semra ÇAM
Taylan KAYA

Öğrenci Grubu
Başak ARAL
Ethem DANIŞIK
Berfin AYGÜN
Berfin KOCAOĞLU
Kutay ŞİMDİ
Büşra ÖÇAL
Selen Buse AYZAZ
Çağla BOZTAŞ

Redaksiyon
Fatma ÇELİK
Güneş TAPAN
Şenay BİNGÖL ŞENBAY
Nurşen YILDIRIM

Dizgi / Kapak / Grafik Tasarım
Suat DÜNDAR

Baskı
ANIL GRUP MATBAACILIK
Dikmen Caddesi No: 244 / P 13 - 14
Dikmen - ANKARA / TÜRKİYE
Tel : +90 (312) 483 63 53 - 482 75 45
Fax : +90 (312) 482 11 45
Basım Tarihi / Yeri
Mayıs 2014 / ANKARA

Dergide yayınlanan yazıların sorumluluğu yazan kişilere aittir.

dilderen
as

editör

Dilderen' in beşinci sayısı ile sizlerle tekrar buluşmak bizi sevindiriyor. Hazırlık aşaması oldukça yorucu ve uzun olmakla birlikte her sayısının hazırlanma süresi hep iki gün eksik kalıyor. Eminim iki gün süresi daha olsa yine iki gün eksik kalacak. Bu, Dilderen' i getirebileceğimiz en iyi noktaya getirdikten sonra sizlere sunabilme arzumuzdan kaynaklanıyor.

İsmi ve anlamını merak eden okurlarımız için belirtelim. Dilderen ismi, önerilen 43 isim arasından, öğrencilerimize ve öğretmenlerimize uygulanan mini bir anket sonucunda belirlendi. Sevgi toplayan, gönül alan, beğenilen anlamını taşımaktadır. Tıpkı bir bebek gibi doğumundan kısa bir süre önce konu adı. Bizim bebeğimizdir. Hem de gözbebeğimiz.

Bu gün beş yaşına girdi. Aynı çocuklarımıza, gençlerimize kazandırmak ya da geliştirmek istediğimiz temiz duygu, düşünce ve davranışlar gibi Dilderen' e de bu nitelikleri kazandırmak istedik geçtiğimiz beş yıl içerisinde. Bilimi ve sanatı rehber etmeye çalıştık ona. "Seyredilen" değil "okunan", "konuşan" değil "dinlenen" bir dergi olarak yetiştirmeye çalıştık.

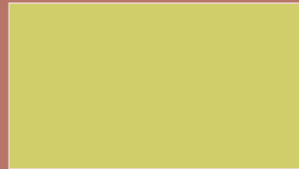
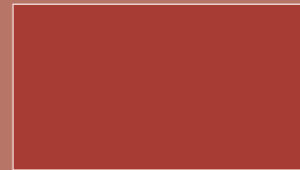
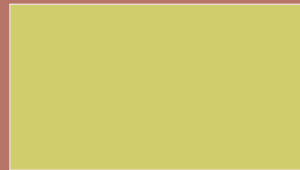
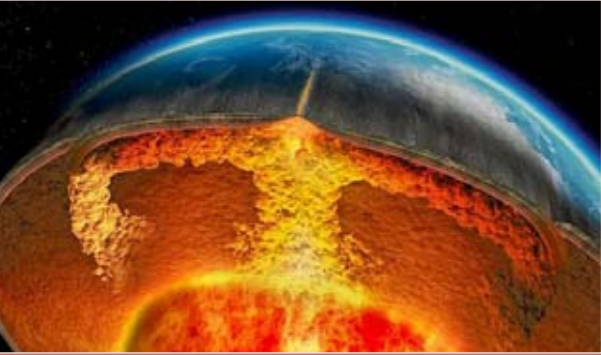
İleriki sayfalarda hepimizi çok yakından ilgilendirdiğini düşündüğümüz pek çok konuda, öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin yazılarına yer verdik. Bu sayfalarda her zaman olduğu gibi bilime, sanata, kültüre, doğaya kısacası insana dair, aslında sonsuz olan bir yolculuğun minik bir bölümünü bulacaksınız. Sevgiyle kalın.

suat düNDAR

içindekiler

başyazı Adil YAMAN	6
Geçip giderken Ayhan SÜMER	10
Söyleşi Turan YENER Devlet Opera ve Balesi Modern Dans Topluluğu Sanat Yönetmeni	12
Şiir / Edebiyat	18
Atatürk'e İlişkin Anılar Taylan KAYA	22
Seyahat Eden Kıtalar MehmetÖZEN	24
Kuantum Fatma GÜNGÖR	27
Dramayoloji Atike DEĞİRMENÇİ	28
Matematik Ne Midir? Filiz ZENGİN	30
Patent Nedir? Mehmet SAYDAM	34

36	Nükleer Karne Semra ÇAM
38	Çernobil Semra ÇAM
40	Fukushima Semra ÇAM
43	Gençlik Dönemi Gamze ÖNCÜ
44	Çağdaşlaşmak mı, modernleşmek mi? Funda MUTLU
46	Neden Eğitim, Nasıl Bir Eğitim Nurşen YILDIRIM
51	Hayatın Ta Kendisi Nisa BARLAS
52	Maç Başlıyor Nuray TETİK
54	Okulumuzdan

Adil YAMAN
Okul Müdürü

Ayhan Sümer Anadolu'da Yedi Yıl !!!

Bazen saniyelerin geçmek bilmediği, dakikaların saatler sürdüğünü düşündüğümüz anlar;

Bazense yılların gün gibi gelip geçtiğini fark ettiğimizde şaşırıp kaldığımız, hayrete düştüğümüz, gerçekten mi dediğimiz ama geç kalmış olduğumuzu bildiğimiz !!!

Zaman ne kadar hızlı geçiyor diyerek birbirimize öğütler verdiğimiz, yarının çok geç olacağını bilincinde olmamıza rağmen genç kuşaklara bunu anlatamamanın vermiş olduğu üzüntü. Öğretmenlik, öğretici olmak ve yaşarken zamanı en iyi kullanması gereken bizler kendi hayatımızın nasıl gelip geçtiğinin farkında alabiliyor muyuz acaba?

Tam yedi yıl, dile kolay. Görev yıllarımın tam dörtte birini Ayhan Sümer Anadolu Lisesinde okul müdürü olarak tamamlamış bulunmaktayım. Yedi yıl çok uzun bir zaman dilimi olmasına rağmen daha dün gibi geliyor insana. Okulun açılmasından önce yapılan hazırlıklar, Ayhan Sümer amcamız ve Serpil Sümer Hanımefendiyle tanışmam, ilk kayıt yaptıran 120 öğrenci (ilk göz ağrılarımız), çocuklarını kayıt yaptırırken gözlerindeki endişeyi unutmadığım velilerimiz, toplam on dört arkadaşımın başlayan eğitim öğretim yolculuğumuz, okulumuzun muhteşem açılış töreni...

Tüm bunları yazıya dökmek için birkaç dakika yeterli. Yedi yılı birkaç dakikada özetlemek mümkün ama ben bu yazımda geçen bu süre içerisinde Ayhan Sümer Anadolu Lisesi'ni iyi bir eğitim kurumu haline getirmek için çaba gösteren, yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen bazı dostları burada yeniden hatırlamak ve hatırlatmak istiyorum.

Okulumuzun açıldığı 2008-2009 öğretim yılında, kayıtlar zamanında okulumuza yeni gelen öğrencilerimizin velilerinden geçici bir Okul Aile Birliği oluşturmuştuk. Aile birliğimizde Tefik Tolunay Tutulmaz, Selvet Sevinç Yazar, Ertan Akay, Ayşe Güç ve Saniye Engin bulunmaktaydı. Velilerimizle birlikte okulumuzun tüm eksiklerini tamamlamak ve teknolojik ürünlere sahip olmak için büyük gayret gösterdik. Onların sayesinde yeni gelen velilerimizin de desteğiyle okullar açılmadan her sınıfımıza tepegöz, Laptop ve gerekli donanımları sağladık. Okulumuzu büyük bir gururla açtık. Aynı dönemde okulumuza fizik öğretmeni olarak atanan Serhat Pek arkadaşımız da bizimle birlikte okulumuzun açılışına kadar gece gündüz çalışmış üstün bir başarı göstermiştir. Onların şahsında tüm velilerimize sonsuz teşekkürler.

Zaman demiştik ya en başta onları tanımamla birlikte insan hayatında zamanın ne kadar önemli ve değerli olduğunu gerçekten daha iyi anladım.

Yılların vermiş olduğu tecrübeyle içindeki ülke ve millet sevgisinden hiçbir şey yitirmemiş, aksine her geçen anı insanlığa ve gençliğe hizmet etmek için azami ölçüde değerlendiren, kendi ifadesiyle "Yaptığı işin en iyisini yapmak için kendime söz verdim." diyen Sevgili Ayhan Sümer amcamız ve sevgili eşleri Serpil Sümer hanımefendi hiç şüphe yoktur ki Ayhan Sümer Anadolu Lisesi'nin en büyük şansı ve güvenceleridir. Onların okulumuza yapmış olduklarını anlatmama gerek olduğunu sanmıyorum. Ama onların varlığının okul müdürü olarak beni nasıl yüreklendirdiğini, onların çalışma azimlerinin üzerimizde ne kadar olumlu etkiler bıraktığını sizlere anlatmak isterim.

Okulumuzun muhteşem açılış töreninden günümüze kadar her an her saniye yanımızda oldular ve tüm desteklerini verdiler. Dereceye giren öğrencilerimizi ödüllendirmek yoluyla tüm yavrularımıza yol gösterdiler. Çalışarak insanların nerelere gelebileceğinin eşsiz örnekleri oldular. Başarıya giden yolda dürüst olmanın azimli olmanın ve zamanla yarışmanın daha güzel bir örneği olabilir mi? Her sene sonu yaklaştığında "Yavrum ne yapıyoruz, bize düşen bir şey var mı?" sorusuyla başlayan ve 19 Mayıs günü yapmış olduğumuz kutlamalarla son bulan sene sonu etkinliklerimizin tümünde onların azmi ve cesareti vardır. Sadece okul müdürü olarak değil bir veli bir vatandaş olarak Ayhan Sümer Amcamıza ve Serpil Sümer Hanımefendiye ne kadar teşekkür etsek azdır. Allah onları başımızdan eksik etmesin. Meslek hayatımın en büyük kazanımı onları tanımak onlarla birlikte hareket etmek olmuştur. Bu vesileyle kendilerine şükranlarımı sunuyorum.

Ayhan Sümer Anadolu Lisesinin yıllık yayın organı olan Dilderen'in beşinci sayısını çıkaracağız. Bu derginin hazırlanması için gecesini gündüzüne katan Resim Öğretmenimiz Suat Dünder'a ne kadar teşekkür etsek azdır. Ayrıca dergimize yazılarıyla, fikirleriyle her türlü destek veren tüm öğretmen arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Okulumuz için çaba sarf eden, gayret gösteren öğrencilerimize destek veren, yol gösteren tüm arkadaşlarıma sonsuz teşekkürler.

Okul idaresinin bir bütün olması gerektiğini bilerek azim ve gayret içerisinde çalışan müdür yardımcımız Taylan Kaya'ya da teşekkür eder başarılar dilerim.

Zaman demiştik ya en başta belki de zaman dolmakta. Geleceğin bizler için, okulumuz için, ülkemiz için ve sevgili yavrularımız için neler getireceğini kimse bilemez. Başta sevgili öğrencilerimiz olmak üzere geleceğin hepimize başarı ve sağlık getirmesini diliyorum. Esen kalın.

Yapımı 2008 yılında tamamlanarak, ilk kez 2008/2009 eğitim ve öğretim yılında öğrenci kaydı alan Çankaya Ayhan Sümer Anadolu Lisesi, ilk mezunlarını 2011/2012 eğitim ve öğretim yılında verdi. Halen 4 adet 9. sınıf, 4 adet 10. sınıf, 2 adet 11. sınıf ve 4 adet 12. sınıf olmak üzere toplam 14 şube ile eğitim ve öğretimine devam etmektedir.

Eğitim ve öğretimin kilit noktası olan sınıf ortamları, öğrenme etkinliklerinin en etkili ve verimli bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla yönelik olarak biçimlendirilmiştir. Öğrencilerimizin bilgiye en kolay ve en hızlı şekilde ulaşım ve değerlendirilmesine olanak sağlayacak teknik donanımlar ve demokratik bir öğrenme ortamı, geleceğimiz olan öğrencilerimizin öğrenme isteklerini artıran bir niteliktedir.

15 adet bilgisayara sahip olan bilgisayar laboratuvarı ders saatlerinde ve ders dışı saatlerde öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin araştırma ve çalışmalarını yürütebilecekleri bir ortam sağlamaktadır.

Öğrencilerimizin yeteneklerini ortaya çıkarmak ve geliştirmek işlevinin yanı sıra, onlara sanatsal duyuş ve düşünüş ortamı sağlamak amacıyla oluşturulan resim odası, düşünsel ve sanatsal üretimin verimini en üst düzeye çıkarma ilkesini benimsemiştir.

Dersleri deneylerle ve interaktif konu anlatımlarıyla işleme olanağı, öğrencilerin konuları daha etkili ve kalıcı olarak kavramalarında büyük öneme sahiptir.

Yaparak ve yaşayarak öğrenme anlayışının temel alındığı laboratuvar çalışmalarında, öğrencilerimizin, öğretmenleri rehberliğinde hazırlayıp sunduğu deneyler, onları bilimsel düşünme ve araştırma yöntemlerine özendirme ve yönlendirmede etkili olmaktadır.

Her türlü temizlik ve hijyen kurallarına uymanın ön koşul olduğu okul yemekhanesi aynı anda 120 kişiye hizmet vermektedir.

misyonumuz

Cumhuriyetin temel niteliklerine bağlı,
evrensel değerlere sahip,
insan sevgisini temel alan,
yaşama ve hedeflemiş olduğu yüksek öğretim programına hazır
bireyler yetiştirmek.

vizyonumuz

Ülke geleceğini şekillendirecek,
bilimsel düşünceyi rehber edinmiş,
üretken ve çözüme odaklı bireylerin yetiştirilmesinde
öncelikli olarak tercih edilen bir kurum olmak.

temel değerlerimiz

Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı olmak.
Şeffaf, güvenilir ve iletişime açık olmak.
Sistemli, planlı ve kararlı olmak.
Yenilikçi yaklaşımlara ve önerilere açık olmak.
Mükemmeli aramak ve değişimlere hazırlıklı olmak.
Özverili ve hoşgörülü ancak sorgulayıcı olmak.
Tam katılımcı ve paylaşımcı yöntemlerle çözümler üretmek.
Öz disiplin anlayışına sahip olmak.

geçip giderken

80'li yaşları devirdiğim bu günlerde kendi kendime kalıp, bu kadar zamanın nasıl geçtiğine baktığımda, hayatta en değerli şeyin zaman olduğunu, onun çok iyi kullanılması gerektiğini düşünürüm.

Gençliğimizde ve okul yıllarında bize hayat çok uzun ve hiç bitmeyecekmiş gibi gelir. 60-70-80 yaşları hiç düşünmeyiz, hayal bile etmeyiz.

Hayata atıldıktan sonra onar yıllar su gibi geçer ve birden kendimizi yaşlı sınırında buluruz. Önemli olan bu yılları çok iyi kullanarak saygın, onurlu, üreterek, eserler bırakarak geçirmek ve geçmişimizden pişmanlık duymamaktır.

Bizler ülkemizin yokluk yıllarının çocuklarıyız. Hayatlarımız mücadele ile geçti. Birçok zorlukları aşarak ülkemize, büyüklerimize, küçüklerimize yararlı olduk.

Bu yıl üçüncü mezunlarımızı verdiğimiz altıncı yılımızda, diploma töreninde ne kadar doğru bir iş yaptığımızı, gözlerim yaşararak izledim. Hayatta en güzel ve doğru işin insana ve eğitime yatırım olduğunu mutlulukla izledim.

Anadolu Lisemiz, siz değerli öğretim kadromuz, velilerimiz, azimli, çalışkan ve inançlı gençlerimizle Ankara'da seçkin bir yer edindi. Sizleri candan kutluyorum.

Dilderen dergisi beşinci sayısını çıkarırken bana da birkaç satır yazmama sebep olan değerli yöneticilere candan teşekkür ediyorum.

Daha yaşadığım yılları, tecrübelerimi, anılarımı ve ülkemizin, Ankara'nın dünü bugünü hakkında sayfalarca yazabilirim. Ancak bu yazılarım nasihat ve yol gösterici olacaktır. İhtiyar ve nasihatçi biri olmamak için yazılarıma son veriyorum.

Dilderenin altıncı sayısında buluşabilmek üzere sizlere hoşça kalın diyorum.

Ayhan SÜMER

"Yaptığım işin en iyisini yapacağıma dair kendime söz verdim."

"İnsanların yaşadığı ülkeye, yaşadığı şehirlere birtakım borçları vardır. Bunları ödemesi gerekir."

"Hayatta en değerli şeyin zaman olduğunu, onun çok iyi kullanılması gerektiğini düşünürüm."

"Önemli olan bu yılları çok iyi kullanarak saygın, onurlu, üreterek, eserler bırakarak geçirmek ve geçmişimizden pişmanlık duymamaktır."

Söyleşi sayfamızın bu yılki konuğu Devlet Opera ve Balesi Modern Dans Topluluğu Sanat Yönetmeni Sayın Yener Turan'dı. Kendisiyle bale ve modern dans üzerine bir söyleşi yaptık.

süreç söz konusu. Tabii fizyolojik olarak da müsait olmak gerekiyor. Kas yapısı, kemik yapısı yani genetik yapı da çok büyük bir etken.

- Peki, otuz yaşındaki bir insan "Ben bale yapacağım!" diyerek baleye başlayabilir mi?

Elbette başlayabilir. Yani otuz yaş diye bir sınır söz konusu değil. Dünyada hem klasik balede hem de modern dansa bunun örnekleri var. Öyle yirmi beş, otuz değil ama on altı, on sekiz yaşlarında başlayan dansçılar var. Örneğin klasik balenin en önemli isimlerinden Rus dansçı Rudolf Nureyev on yedi, on sekiz yaşlarında başlamıştır. Modern dansa da örneklerini görmek mümkün. Ancak bunlar özel durumlar. Yani her isteyen insanın yapabileceği şeyler değil. Özel insanların yapabileceği şeyler.

- Siz kendinizi sanatçı olarak nasıl tanımlarsınız?

Çok yorulmuş ama hâlâ ülkesi için, kurumu için bir şeyler yapmaya çalışan, her şeye rağmen bütün olumsuzlukların üstüne gidip bir şeyler olmasını sağlayan biri olarak görüyorum.

- Modern dans size bu hayatta neler kattı?

Bana neler kattı? Bu güzel bir soru. Daha önce de söylediğim gibi dans bir yaşam biçimidir. Ben on yıl klasik bale yaptım, modern dans yoktu o zaman, kurulmamıştı. Modern dans topluluğu kurulduktan sonra ona geçtim. Dans, benim hayatımla ilgili çok ciddi kararlar almama ve hayata bakış açımı genişletmeme, hayata çok daha olumlu yaklaşmama, daha özverili, anlayışlı olmama neden oldu. Yani beni ve hayatımı biraz törpüledi de diyebiliriz. Zaten belli bir süreçten sonra idarecilik veya eğiticiilik süreci başlıyor. Aktif dans hayatımda yine bazı eserlerde sahneye çıkıyorum. Tabii eğitimlik de idarecilik de devam ediyor. Onun için kendimi çok yorgun hissediyordum dedim. Sezon hiç bitmiyor, bitemiyor. Bazen sezon kapansa da biraz nefes alsam diyordum. Bunca yıl yapılan birikimleri birilerine aktarmak, birilerini eğitmek dünyanın en güzel olgusu. Yani insanlara doğru ve güzel olanı öğretmek, doğru gidişatı göstermek, tecrübeleri aktarmak, dünyanın en keyifli işi bence. Hani "benden ilham alsınlar" anlayışı ile değil de birikimlerimi aktarmak olarak ben algılayabilirim.

"Türkiye'de bale, tiyatro ve operanın 70-80 yıllık bir geçmişi olsa da bugün bile hâlâ engeller var, duvarlar var. Bunları kaldırmak bizim elimizde. Sanatçılar olarak halka ulaşmak bizim elimizde. Ama en önemli şey sanatı politikadan, siyasetten ayrı tutma gereğidir. Sanat ancak o zaman kendini yeterince ifade edebilir, yeteri kadar insana ulaşabilir."

Çok yorucu ve yüksek tempolu bir çalışma ortamında olduğunuzu biliyoruz. Buna rağmen bizlere zaman ayırdığınız için size şimdiden teşekkür ediyoruz.

- Genelde sanatı ve dansı nasıl tanımlıyorsunuz? Sanat, dolayısıyla dans bir ifade aracıdır. Aynı zamanda bir yaşam biçimidir. Başka hiçbir yoldan ifade edemediğiniz şeyleri vücut hareketleri ile ifade etmektir. Kendini ifade etmektir. Dansla bir şeyi ifade etmek çok zor olduğu kadar çok da keyiflidir. Bunun yanı sıra dans hayata renk katan bir faktördür.

- Dansı diğer sahne sanatlarından farklı kılan özellikler nelerdir?

Dans tiyatro veya opera gibi değil. Bir opera ya da tiyatro eserinde, bir konuyu bir olayı, eserin bütünü sözle anlatabilirsiniz. Yani duyumsal alan. Seyirci bunu çok kolay algılar. Fakat dansa durum çok daha farklıdır. Hareket biçimiyle, hareket düzeyleriyle bir şeyi ifade etmek çok zordur. Tabii sahne sanatlarındaki danslardan bahsediyorum. Bale ve modern dans gibi danslarda ifade gerçekten çok zordur. Onun anlaşılır olması ve seyirci tarafından daha kolay algılanması bakımından hareket dizelerinin önemi çok büyüktür.

- Bale hakkında ne düşünüyorsunuz, baleyle modern dans arasındaki fark nedir?

Klasik bale, modern dansın yanında çok ciddidir. Çok da katı çalışma sistemi olan bir sanattır. Modern dans ise daha özgür, kalıpsız ve çok daha sınırlanmayan bir yelpazeye sahiptir. Daha açık, geniş düşünmeyi sağlayan bir yapısı var. Klasik balenin katı kuralları ve kalıpları vardır. Onun dışına çıkmanız çok zordur. Yani iki kere iki dört ise hiçbir zaman beş olamaz. Ama modern dansa "Acaba dört buçuktan beş yapabilir miyiz?" diye bir algı vardır. Ufku çok daha açıktır. Örneğin gerektiğinde sokak kıyafetimi çıkıp dans edebilirim. Ama klasik balede böyle bir şey mümkün değildir. Onun kendine özgü kalıpları, hareket düzeni vardır ve onu yapmak zorundasınızdır. Klasik bir eser,

sözgelimi Fındık Kıran, Romeo ve Juliet, Kuğu Gölü, Uyuyan Güzel gibi büyük baleler Türkiye'de nasıl oynanıyorsa İngiltere'de de Rusya'da da öyle oynanır. Yani koreografi hep aynıdır. Yalnızca çok küçük değişiklikler, yorum farklılıkları mümkündür. Ama biçimi değişmez. Modernde ise böyle bir şey söz konusu değildir. Yaş, kilo, kostüm sınırı vs. yoktur. Çok daha sınırsız bir tanımdır modern dans.

- Baleye nasıl başladınız, ilham aldığınız ya da sizi yönlendiren bir kişi oldu mu?

Ben baleye başladığımda ne baleyi bilirdim, ne de bir baleci tanırdım. Onun için ilham aldığım birisi de olmadı. Sadece, on yaşındayken bale sınavına girmeden önce bale dersi seyretmiştim. İnsanlar atlıyor, zıplıyor, sıçırıyordu. Keyifli gelmişti bana. Konservatuara girdiğim yıllarda ailem aslında müzik bölümünü seçmemi istiyordu. İkişinin sınavlarına da girdim, ikisini de kazandım. Baleyi tercih ettim. Çünkü hareketli bir şeydi. Küçüklüğümde de çok hareketliydim. Bu durum beni dansa yönlendirdi.

- Bale ya da modern dans eğitimi almak için ne gereklidir? Bunun için nelere sahip olmak lazım?

En başta sevmek gerekiyor. "Acaba yapabilir miyim?", "Benden dansçı olur mu?", "Benden bale sanatçısı olur mu?" gibi kaygılar çok arka planda kalmalı. Sonra disiplinli bir eğitim süreci gerekir. Yani on yıl gibi bir

• Dans esnasında sizin için önemli olan şey nedir? Dans ederken, oyunun içeriğini hissetmek ve ona yoğunlaşmak çok önemli. Sonra onun üstüne "ben kişiliğimle ne katabilirim?" diye bakıyorum. Dramatik bir şeyse gerçekten üzüntüyü oynamak isterim, ama keyifli bir şeyse insanları güldürmeye çalışırım.

• Dans ederken zor anlar yaşadığınız oldu mu? Olmaz olur mu? Sol gözümde sekiz tane dikiş var. Romeo ve Juliet'te kılıç darbesi aldım, beni acile kaldırdılar. Yani sahnede bu tür iş kazaları da olabiliyor.

• İlgili duyduğunuz veya gerçekleştirdiğiniz başka sanat türleri var mı?

Var, konservatuara girdiğimde müzik mi bale mi diye düşündüm. Daha sonra müzik bölümüne geçmek istedim. O dönemde hocam bana engel oldu. Trompet bölümüne geçmek istiyordum. Sonra piyano derslerimiz vardı. O piyano derslerini ben çok severdim. Müzik benim her zaman ilgi alanım olmuştur ve müzik aleti çalmayı da çok severim. Yani eğitimini uzun yıllar almasam bile elime aldığımda sazı hemen çalabiliyorum. Özellikle piyanoyu çok seviyorum. Bunun dışında tiyatro da yaptım, çok önemli roller oynadım. Televizyona da bulaştım, televizyonda dizi çıkarttım. Filmler, reklamlar... Otuz yıla gerçekten çok şey sığdırmışım. Şimdi sizle paylaşınca ben de bir geriye dönüp dağarcığımı tazeliyorum. Neler yapmışım, neler olmuş, neler geçmiş... Aslında, bir sanatçının pek çok şeyi yapabiliyor olması çok önemlidir. Çünkü sanatı bir bütün olarak düşünmekte fayda var.

• Modern dans, bale gibi sanatların yanında halk oyunlarını nereye koyarsınız?

Halk oyunlarını her yere koyabilirim. Çünkü geleneğimiz, adeterimiz, yaşam biçimimiz, kültürümüz. Zengin bir folklor örneğimiz var. Türkiye'de yedi bölge var ve o bölgelerin içinde farklı farklı biçimler var. O kadar geniş bir dağarcık ki. O kadar zengin bir kültür ve mozaik ki. Dünyada bunun örneği pek yok. Bu yüzden ülke olarak kendimizi çok şanslı görüyorum.

• Ülkemizdeki sanatsal ve kültürel gelişimin önündeki engeller nelerdir sizce?

Sorular gittikçe büyümeye başladı. Türkiye'de bale, tiyatro ve operanın 70-80 yıllık bir geçmişi olsa da bugün bile hâlâ engeller var, duvarlar var. Bunları kaldırmak bizim elimizde. Sanatçılar olarak halka ulaşmak bizim elimizde. Ama en önemli şey sanatı politikadan, siyasetten ayrı tutma gereğidir. Sanat ancak o zaman kendini yeterince ifade edebilir, yeteri kadar insana ulaşabilir. Bu çok ciddi bir sorun ve hükümetin ve devletin sanat kurumlarına bakış açısı burada çok önemli. Aynı zamanda bütçe de çok önemli.

• Beklediğiniz maddi veya manevi ilgi ve desteği görüyor musunuz?

TÜSAK yasası hazırlanıyor biliyorsunuz. Bu yıllardır beklenen bir yasaydı. Her kurumda olduğu gibi sanat kurumlarında da zaman zaman bir revizyon gerekiyor. Kadro yok, sıkıntılar yaşanıyor, olanaklarımız çok sınırlı, dansçı ve sanatçı sayısı yetersiz. Konservatuarlar yeterli öğrenci alamıyor. Çünkü kadro olmadığı için ebeveynler çocuklarını göndermiyor. Öyle olunca da sanatçı yetişmiyor. Bunlar hep birbirine bağlı zincirleme

sorunlar. Tabii ki revizyon gerekiyor ama bu revizyonu yaparken önemli olan sanatçıların, sanat kurumlarının, hatta seyircinin, mağdur edilmeden bir çözüme ulaştırılmasıdır. Yani beraber, ortak hazırlanmasında fayda var. Ben yaptım oldu mantığıyla yaklaştığınız zaman sistemi değiştirmekle beraber sistemin çökmesine sebep oluyorsunuz. Ama karşılıklı neye ihtiyaç var, beraber nasıl düzeltebiliriz anlayışı çok daha farklı bir şey.

• Gençlerin ve ailelerin bale ve modern dansa olan ilgileri ne düzeyde?

Çok enteresan. Ben 1975 yılında konservatuara girdiğim zaman bale bölümünde 800 tane öğrenci vardı. Bu bugün için inanılmaz bir rakamdır. Ama bakın tarih çok önemli. 2013 yılında geçen yıl Hacettepe Üniversitesinin Konservatuar bölümüne 15 kişi başvurdu. Bu da çok acı bir şey. Bundan on yıl kadar önce de başvuruların sayısı aşağı yukarı 150-200 kadardı. Öyle hatırlıyorum. Ama dediğim nokta çok önemli. Çocuğunun geleceği ile ilgili olarak büyük kaygılar ve belirsizlikler içerisinde olan ailelerin bu tutumları kaçınılmaz oluyor. Her anne baba bunu düşünür. Zira kısa ve 3-4 yıllık bir eğitimden bahsetmiyoruz. 10 yıllık bir eğitimden bahsediyorum. 10 yıl eğitimden sonra çocuğunuz mezun olduktan sonra kadro bulamayacak, iş bulamayacak. Bunun bilinciyle siz gidip çocuğunuzu verir misiniz konservatuara?

• Sizin konservatuara girdiğiniz 70' li yıllarda yani 800 öğrencinin alındığı yıllarda bu kaygı ve belirsizlikler yok muydu?

O dönemin koşulları ile bugünün koşulları çok farklı. Hatta 1983-1984 yılında ben mezun olduğumda da kadro sorunu yoktu. Çünkü mezun olan taş çatlasa 3-5-7 bilemedin 10 kişi. Ve bu 10 kişiye bile kadro vermiyor devlet. Bu işte siyaset, sanat maalesef iç içe girdiği zaman böyle şeylerle karşılaşabiliyoruz.

• Az önce bilgisayarınızın monitöründe kelebek resimleri gördük. Herhalde sanatınızın en çarpıcı özelliğini onlar açıklıyor olsa gerek.

Kesinlikle öyle. Gerçekten ömrü çok kısa bir varlık kelebek. Bale sanatı da öyle. Yani müzisyenler, operacılar, tiyatrocular emekli olana kadar hatta emekli olduktan sonra bile bir anlamda sanatlarını devam ettirebiliyorlar. Ama bir bale sanatçısı 20 yaşında mezun olduktan sonra sahne deneyimi kazanması da 5-6 yılını alıyor. Yani 25 yaş diyelim, tam verimli ve dört dörtlük kendini ifade edebildiği yıllar 25 yaşından 35 yaşına kadar. 35 yaşından sonra vücut artık sizi terk etmeye başlıyor. Kemik yapısı, kas yapısı değişiyor. 10 yıllık bir süre. 10 yıl eğitim alıyorsunuz ve sadece 10-15 sene dans etmek için. Yani çok acımasız, çok katı bir sanat bale sanatı.

• Bunca özveriye değişiyor mu peki?

Elbette değişiyor. Sahneye çıkıp o alkışları aldığınız zaman her şey bambaşka oluyor.

• Peki, bu 10-15 yıl ancak süren sahne yaşantısının sonunda bale ve modern dans sanatçısını nasıl bir yaşantı bekliyor?

Sahne hayatı bittikten sonra sanat konusunda farklı biçimlerde faydalı olma noktasına gitmek lazım. Örneğin ders verilebilir, genç dansçılar için koreografi yapılabilir, eğitimlik yapılabilir, repetitör olunabilir. Her şey olabilir. Sahne hayatı bitince sanat hayatı bitmiyor.

• Sanatı toplumumuzda ne kadar yaygınlaştırabilirsek o kadar medeni, hoşgörülü ve sevgi dolu olacağımızı düşünüyoruz. Toplumumuzu bu sanata daha fazla yaklaştırmak için neler yapabiliriz?

Tabii ki çok doğru düşünüyorsunuz. Bu neyle alakalı biliyor musunuz? Türkiye'de 81 ilin sadece altısında var opera, bale. Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin, Antalya ve Samsun. Tiyatro daha fazla, yaklaşık 25-30 tane var. Şimdi 81 tane şehirden altısında sanat kurumu varsa, bina varsa, yerleşik kadro varsa, siz Türkiye'de bunu nasıl yaygınlaştırmayı düşünüyorsunuz? Geriye kalan 75 şehrin size gelmesini bekleyemezsiniz. Ne yapacaksınız? Siz onlara gideceksiniz. Turne yapacaksınız. Sahnesi olan her şehre gidip temsil yapacaksınız. İnsanlara göstereceksiniz. Bu da tabii bütçeyle düz orantılı. Bunda ciddi para var. Devlet destek vermeyince olmuyor.

• Nerelere turne yaptınız?

Pek çok yere. 1987 GAP turnesini hatırlıyorum da, o zamanlar GAP daha çok yeniydi. Urfa, Diyarbakır, Maraş. Üç şehri kapsayan 15 günlük bir turneydi. Tabii orda sahne (salon) yok. Nerede temsil yapacağız? Spor salonlarında. Giderken bazı endişeler de taşıyorduk. O yıllarda büyük şehirler operayı, baleyi biliyor, tanıyor ama bu şehirlerimizde bu tür etkinlikler çok nadir görülüyordu. Nasıl bir tepki alacağımızı çok merak ediyorduk. Acaba nasıl olacak? Böyle bir endişeyle gittik.

• Nasıl geçti?

Temsilin başlamasına bir iki saat kala salon ağzına kadar doldu. Bir o kadar insan da dışarıda. Çok şaşırdık. "Bir şey var bunda, bunun bir sebebi olmalı."

diye düşündük. Temsil bittikten sonra insanlarla konuştuk. “Ne bekliyordunuz, nasıl buldunuz?” diye sorduk. “Biz ilk defa gördük, merak ettiğimiz için geldik, çok beğendik, daha çok gelin.” Şeklinde yanıtlar aldık. Bunları duymak çok güzel. Yani daha çok gidilmeli, daha çok seyirciye ulaşılmalı. Böyle böyle Türkiye tanıyacak baleyi, dansı, sanatı.

- Sonra tekrar gidebildiniz mi oraya?

Yaklaşık 5-10 yıldır gitmiyoruz. Mersin gidiyor oraya. Şöyle; şimdi bu altı bölgeyi böldüler. Sözelimi Sivas, Kayseri bölgesi Ankara'nın, Trabzon-Ordu bölgesi Samsun'un, Antalya çevresi Antalya'nın gibi. Böyle garip bir proje yaptılar. Teklif geldiğinde hayır denmiyor tabii ki, bütçemiz el verdiğince gitmeyi istiyoruz. Kamyon, dekor, nakliye paraları... Bunlar sağlandığında gidiyoruz sonuçta. 1994-1995'te Van'a gittik. Van'da inanılmaz bir sahneyle karşılaştık. İstanbul'daki AKM gibi, 1500 kişilik bir sahne. Meğerse öyle bir kültür merkezi varmış orada. Ve GAP projesinde yaşadığımızı orada da yaşadık. “Niye gelmiyorsunuz? Niye daha çok gelmiyorsunuz?” sorularına yanıt vermeye çalıştık. Gidilmesi gerekiyor. Ama maalesef biraz bütçesel, biraz yönetsel sıkıntılar bizi sınırlıyor. Yaşamı paylaşmak çok önemli bir şey. Ben bu otuz yılımı cebimde kendime saklayamam paylaşmak zorundayım

- Bu yaşantınızın dışında özel bir yaşantınız oluyor mu?

Mümkün olduğu kadar kendi hayatımı da yaşamaya çalışıyorum. Ama modern dans topluluğu, opera gerçekten çok ciddi bir zamanımı ve de enerjimi alıyor. Boş zamanlarımda evime gidip yatıyorum, dışarıda arkadaşlarımla buluşuyorum, gidip bir yerde kahve içiyoruz, yemek yiyoruz. Bu tür sosyal aktiviteleri de zaman buldukça daha hızlı ve yoğun yaşıyorum. Çünkü gerçekten bütün zamanımı ve enerjimi burası alıyor. Tek bir şeyle değil birçok şeyle mücadele etmek zorunda kalıyorum. Mesela bugün saat 10.00 da önümüzdeki yılın repertuar toplantısı vardı. Ondan sonra saat 13.00 da farklı bir projenin toplantısı vardı. Hani derler ya 24 saat yetmiyor diye, bazen gerçekten yetmiyor.

- Yakınlarda gerçekleştirmeyi düşündüğünüz bir çalışma ya da proje var mı?

Yok. Çünkü büyük bir çalışmayı daha yeni bitirdik. 23 Nisan projesi vardı. Gaziantep'te idi biliyorsunuz. Dünya ülkelerinden gelen 700 çocukla. O geziyi biz yaptık Antep'te. Çok yorulduk. Şu anda öyle büyük bir proje yok. Yani operanın şu an için haziranın sonuna kadar devam eden mevcut programı var. Temsiller, turneler. Onlar devam ediyor. Yani onları bitirmek durumdayız. Dün 29 Nisan Dünya Dans Günüyüdü. Dün gece onun kutlamasını yaptık. Çok güzel, çok keyifliydi.

- Başarılı bir öğrenci miydiniz?

Evet. O yüzden yükseği 4 yıllık okudum. Okurken de sınıf atlardım. Yani 10 yıllık eğitimi 9 yılda bitirdim. Bizim zamanımızda tabii hocalar da biraz faklıydı. Ünlü dansçı Barışnikov'u bilirsiniz. Barışnikov'un hocasıydı

bizim hocamız o dönem. O yüzden çok güzel ve çok ciddi eğitimler aldık. Rustu bizim hocalarımız. 1990 yılında ben yarışma için Amerika'ya gittiğimde, bale yarışmasında, direktörler gelip beni Rus zannettiklerini söylerlerdi. Türk olduğumu söylediğimde inanmıyorlardı. Rus tekniği ile dans ediyorduk biz. Çünkü onlardan eğitim aldık. “Benim hocam Vladimir Skanov” dediğimde, bana “ooo” diyorlardı. Ondan sonra da “buyurun size kontrat” diyorlardı. Hiçbirini kabul etmedim ve Türkiye'ye geri döndüm. Genellikle kabul edilir o işten sonra (gülüyor)

- Peki, o Rus disiplini denilen olay gerçek mi?

Gerçek. Dokuz yıl yaşadım. Gerçek.

- Hiç ceza aldığınız oldu mu peki?

Tabii. Çok kovuldum sınıftan. Yani hocadan sonra sınıfa girdiğin an zaten şansın yok. 15-20 dakika önce salona gelip ısınman gerekiyor ki hoca gelince hemen ders başlıyor. Ama asıl o iç disiplin denilen şey var ya, o disiplini hiçbir hoca sağlayamaz size. Onu sadece siz edinebilirsiniz. Zorlamayla olmaz. Yani başarı elde etmek istiyorsanız gerçekten önce seveceksiniz ve inanacaksınız.

- Teknoloji hakkında ne düşünüyorsunuz?

Çocuğun günü çoğunlukla okulda ve dışarıda geçiyor. Akşam eve geldiğinde de evlerimizin vazgeçilmez olan teknoloji, aile yaşamını olumsuz etkiliyor. Aile bireyleri birbirleriyle tam bir iletişim kuramıyor. Teknoloji insan hayatını kolaylaştırdığı gibi çok çok fazla da tembelleştiriyor. Aile içi iletişimi soğuttu. Oysa o kadar çok konu var ki konuşulacak. Büyük adamlar gibi siyaset, politika, ekonomi falan olması gerekmiyor. Yurtdışında neler oluyor mesela? Kuzey ülkeleri, Güney ülkeleri, Afrika ülkeleri, kıtalar, yaşam biçimleri, “orada yaşasaydık biz nasıl yapardık? Ne olurdu?”...gibi.

- Dans toplumumuzun büyük bir bölümü tarafından yalnızca bir eğlence aracı gibi görülüyor. Buna ne diyorsunuz?

Yok, bu başka bir şey günümüzde yarışma programlarında biraz biçim değiştirip, lirik dans adı altında bir şeyler oluşturdular. Onun tanımını ben de yapamam. Lirik dansın ne olduğunu algılamak zor ama çok ciddi bir eğitim süreci gerektiren bir şeydir bu. Yani “ben dans etmek istiyorum, ben dans edeyim” diyebileceğiniz bir ortam değildir. 1 saatlik bir eserin, 1 aylık bir prova süreci olur. Onun için bunun alt metni de çok ciddi bir eğitim sürecini gerektirir.

- Modern Dans Topluluğu ne zaman kuruldu?

Türkiye'de modern dans topluluğu kurumsal olarak 1993 yılında kuruldu. 1993 yılından önce modern dans Türkiye'de çok bilinmiyordu, 1993 den sonra çok ciddi bir algıya sahip oldu ve üniversitelerde bölümler açılmasına sebep oldu. Onun öncesinde klasik balenin yaklaşık 70 yıllık bir geçmişi var Türkiye'de. Tabii ki 70 yıl sadece klasik bale olarak devam etmedi. Neoklasik, modern klasik ara ara rahmetli Duygu Aykal'ın öncülüğünde. O dönemlerde ben klasikte dans

ediyordum. Kurulduğu zaman direk moderne geçtim. İlk kurulduğu yıllarda 3-5 yıl özellikle üniversite gençliğine hitap ederek, üniversitelere gidip temsiller yaptık. Bu temsillerden sonra kostümlerle öğrencilerle oturup soru cevap yapardık. Onların gördüklerini, bildiklerini, ne hissettiklerini incelerdik. 1997-98 yıllarında modern dans bölümleri açılmaya başlandı. O üniversitelerden mezun olanlar şimdi modern dans topluluğunun kemiğini oluşturuyor.

- Dansa başlamadan önce nerede, nasıl yaşıyordunuz?

Ben Erzurumluyum. Erzurum'da doğdum. Doğduktan birkaç yıl sonra İzmit'e yerleşmişiz. İzmit'te yaşıyorduk. Babam memurdu. Annem ise ev hanımıydı. Çocukluğumda oldukça hareketli bir yapım vardı. Müziğe de yatkın olmam beni dansa yönlendirdi. Amcam da o dönemlerde konservatuarda görevliydi. Onun ve babamın da teşvik etmesiyle başlamış oldum.

- Dansı bırakmak zorunda kaldığınızda nerede nasıl yaşamayı düşünüyorsunuz?

Valla bilmiyorum ki yani. Nerede görüyor olabilirim? Herhalde bir deniz kenarında. Büyük bir ihtimalle Kaş. Küçük bir tekne. Küçük bir köy evi. Bahçesi falan. Valla ne güzel hayallere daldırınız beni.

- Konservatuar hakkında ne düşünüyorsunuz? O dönemde konservatuar çok farklı olsa gerek.

O zamanlar YÖK diye bir şey yoktu. Konservatuar Kültür Bakanlığı'na bağlıydı. O tarihlerde bütçemizi kültür bakanlığı verir, bütün her şeyimizle kültür bakanlığı ilgilenirdi. Çok farklı bir yapısı vardı konservatuarların. Atatürk İlk kurduğunda Musiki Muallim Mektebiydi zaten. Cebeci Konservatuarı'ydı. Şimdi Mamak Belediyesi oldu. İçler acısı bir durumda. YÖK e bağlandıktan sonra 10 yaşında konservatuara başlayan çocuk 10 yaşında üniversiteli oldu. Yani çok çarpık bir durum oluşmaya başladı. Onu da çözemedikler öyle kalsın dediler, kaldı. Çok anlamsız bir şey. Üniversitelerde YÖK dışında konservatuarlar olmalı, çünkü sanat okullarının çok farklı bir yapısı vardır. Diğer üniversite bölümlerindeki eğitimden çok farklı bir eğitimi gerektirir. Sanat bambaşka bir şeydir.

- Ben de ritmik jimnastikçiydim. 5 yaşında başladım. Bize hep 5-6 yaşlarından sonra başlanınca çok sıkıntı çekilir denmişti. Sonradan bırakan çok arkadaşım oldu ama çoğu modern dansa ve baleye geçti.18-19 yaşında bale ya da modern dansa merak salan bir kişinin vücut esnekliğini kazanması zor olmaz mı? (Çağla)

Evet öyledir. Jimnastik çok küçük yaşta başlanan bir spor dalıdır.. Ama o biraz da kişinin fizyolojik yapısıyla da ilgili. Sokakta yürüyen bir insanın ne kadar esnek olduğunu bilemezsiniz. Yani bacağına alır şuraya beklemediğiniz bir şekilde kaldırır. O tamamen fizyolojik yapıyla ilgili. Ritmik jimnastik dansa oldukça yakındır. Bizim zamanımızda ders olarak verilirdi. El, kol, bacak, adım, ayak koordinasyonunu sağlamak

amacıyla yapılan bir şeydir. Vücut ritmini koordine etme dersidir o aslında. Jimnastiği ritimle biçimlendirmek anlamındadır zaten.

- Anadolu Ateşi gibi topluluklar hakkında ne düşünüyorsunuz?

Tabii ki sadece Anadolu Ateşi değil onun gibi topluluklardan daha fazlası olması gerekir. Birisi folklor yapar, birisi tango şovlar yapar, birisi salsa yapar. Bu tür grupların çoğalması Türk halkının dansı ne kadar sevdiğiyle doğru orantılı aslında. Anadolu Ateşi çalışmalarına ilk yıllarında daha geniş, kapsamlı ve farklı projelerle başladı. Yurt dışından gelen birisi başlattı bu projeyi. Fakat bunun alt metni aslında Riverdance'e kadar gider. Yani kuzey folklorunu biçimlendiren bir yapısı vardır. Dramatik tarafına çok ağırlık verilmeyen bir yapı. Daha doğrusu Mustafa Erdoğan'ın kendisi de folklorcu olduğu için kuzey folklorunu kendine daha yakın hissedip, dramatik tarafına ağırlık vermeden üstünde yoğunlaştığı bir çalışma. Çok enteresandır iki kişiye şu hareketi yaptırdığınız zaman bir şey ifade etmez. Ama 150 kişiye aynı hareketi yaptırdığınız zaman farklı bir efekttir o. Bunu değerlendirerek izleyiciyi etkilemek söz konusu. Mustafa Erdoğan da bunu çok iyi değerlendiriyor. Birlikte çalıştığımız projeler de oldu Mustafa'yla. Onun yanı sıra İstanbul'da Shaman Topluluğu var mesela. Onun başındaki kişi de benim yakın arkadaşım. Onlar da farklı bir yapıya sahip. Dramatik tarafı daha ağır mesela Shaman'ın. Keşke 10 tane 20 tane daha olsa böyle topluluklardan Türkiye de. İnsanlarımız farklı farklı dansları görse. O zaman sadece dansı değil pek çok şeyi daha çok seveceğini ve ilgileneceğini düşünüyorum insanların. Çeşitlilik iyidir.

- Dansın dışındaki yaşamı, gündemi takip edebiliyor musunuz?

Şu anda bence en önemli sorunlarımızdan biri Ermeni sorunu. Ermeni sorunu yüz yıllık bir sorun aslında biliyorsunuz. Sonra sınır toprağımızın en uzun olduğu komşumuz Suriye. Şu an Suriye 'de çok ciddi sorunlar yaşanıyor. Biz 23 Nisan'da Antep'e gittiğimizde, Suriyeli çocuk getirdiler kamplardan. Çok ciddi sorunları var. Ama onların Türkiye'ye gelmesi de başka sorunlar yaratmaya başladı. Kanun dışı olaylara karışmaya başlamışlar. Yaklaşık üç yüz, dört yüz bin mülteci var şu anda Türkiye'de. Kaçağı göçeğiyle altı yüz, yedi yüz bini buluyor. Bu insanlar Türkiye'ye yerleştiği zaman, Türkiye için çok ciddi sorun olmaya başlayacak. Devlet insanı yardım olarak görüyor bunu ama bunu insanı yardım olarak görmek, kardeşimiz demek başka, yardım eli uzatmak başka bir şey. O da biraz politik yani. Sadece Ermenistan, Suriye değil. Yunanistan'la da hava sahasıyla ilgili sorunumuz var. Irakla petrolle ilgili sorunumuz var. İran'la kaçakçılıkla ilgili sorunumuz var. Bulgaristan'la göç yolu olarak ciddi sorunlar var. O kadar çok sorun var ki.

- Çok içtendiniz, çok teşekkür ediyorsunuz size.

Ben teşekkür ediyorum çok keyifliydi.

SEN BENİ SEVERSEN

Bir duvar saati tıkırtısı ve bir eski kilim sertliği
Çocukluk endişeleri ve gençlik hayalleri
Ben en çok deli gibi aşık olmak isterdim.
İnsan sevilmeden de sevmeyi bilmeli esasında.
Bir Cemal Süreyya, bir Edip Cansever aşkı isterim ben
Bir gökyüzü sonsuzluğu
Beyaz gül saflığı
Ben hep bir sabah kahvesi bağlılığı isterdim.
İnsanlar küçük şeylerle de mutlu olabilirlermiş
Benim mutluluğuma dudağının kenarındaki en ufak kıvrım
Hatta gözlerinin hafif uykulu hali
Benim mutluluğuma senin mutluluğun yeter.
Ben seni seversem tüm dünya huzurlu olur
Sevmeler anlam kazanır
Gülmeler önem kazanır
Ama sen beni seversen işte o tam bir devrim olur
Küçük bir bebek kahkaha atar
Bir çocuğun balonu gökyüzüne kaçar sen beni seversen
Hele seversek biz, gel de sevme dünyayı
Daha öte ne olabilir ki bu hayatta?
Belki bir annenin bebeğini ilk kez kucağına alması
Ya da belki doğuştan sağır birinin ilk şarkısını dinlediği an
Belki ilk kez yağmuru gören çocuğun şaşkınlığı
Belki okulunu hiç kalmadan geçen bir öğrencinin mutluluğu
Veya ne bileyim kanseri iki kez yenen birinin yaşama umudu.
Ben seni hep severim ama
Bir de sen beni seversen; Nietzsche bile farklı düşünür belki,
Belli mi olur!

Zeynep ŞENER 10/A

UMUTSUZLUKLA

Kazalar geçirirsin
Kabuğu kalır
İnsanlara önem verirsin
İzi kalır
Ne kadar unutmaya çalışsan da
Aklının bir ucu hep orada kalır.
Temiz hava almaya çıkarsın
O temiz hava bile sana zehir olur

Bir yanın bekler unutmayı
Fakat diğer yanın hep onu arar
Ve de tek çarenin O olduğunu sanar
Bir yol seçmelisindir

Ama boş bir umuttur o da
Ulaşamazsın ki doğruya
Yine keşkeyle halletmeye çalışırsın
O mesele de son bulur 'Umutsuzlukla'.

Serdar UTKAN 9/A

BİR BAŞIMA

Yosun kokusu sardı her tarafı
Yeşerdi ağacın yaprakları
Yorgunluk azaldı
Yalnızlık beni benden aldı.

Aramıştım dört bir yanı
Bulamadım tek bir insanı
Hatamın cezası
Yalnızlığı anladım.

Kafam karışık
Kalbim dağınık
Sevgim bulanık
Nefesim kalabalık.

Sırdaşım oldu sessizlik
Tek arkadaşımı sevgisizlik
İkisi oldular birlik
Çıktılar karşıma dimdik..

Bulamayınca eş dost
Ne yapılacak ki?
Oturup kös kös
Etrafa mı bakılacak ki?

Serdar UTKAN 9/A

İNSANOĞLU

Kafası karışık herkesin
Ne nedir bilmezler
Kim kimdir bilmezler
Ama sadece konuşmaları istense
Bülbül gibi öterler.

Suç işlediklerinde
Suçu üstlenmezler
Kaçmak ise dertleri
Yok olup giderler.

Çalışmaları istenince
Bahanelere yönelirler.
Üşengeç oldukları söylenince
Yüzüne bakmadan giderler.

Kafları mazeretlerle doludur
Her işlerinde vardır bir kusur.
Hatanı görürse de
Gelir yüzüne vurur.

Serdar UTKAN 9/A

ANKARA

Her insana ait bir yer vardır. Her insanın yürekte bağli olduğu, sahiplenilmiş bir yer. Her insanın kendinden bir şeyler kattığı bir yer. Başkalaştırdığı belki de onu başkalaştıran bir yer.

Benim yerimse Ankara'dır. Çünkü bana göre bir başkadır Ankara. Bana kimliğimi vermiş, toprağımı ve özümü oluşturmuştur. Benim yerim olan Ankara kimine göreyse yabandır, çirkindir, çok sevilmez. Ankara hırçındır, kindardır; bir anda kalmaz nefretini, biriktirir tozlu yollarında ve karanlık caddelerinde. Sizi içine alır, diğerleri yapar sizi. Sevmez içindekini öyle kolay kolay. Gülmez her ona kollarını açıp koşana.

Hoyratır Ankara, savurur insanı oradan oraya. Öyle değerde biçmez kimilerinin yaptığı gibi insana. Kalıbına göre yargılamaz, herkesi eşit oynatır, uzun ve ince olan senaryosunda.

Öyle destanlar yazılmamıştır uğruna. Tesadüfen başkenttir Ankara. İstanbul'un çirkin kız kardeşi gibi onun arkasına saklanır başkalarınınca. Gerçi, ona sorsanız o da İstanbul'un arkasından çıkmayı pek sevmez aslında.

İstanbul cumartesiye, Ankara pazardır. Hani o da tatil günüdür ama sevilmeindir yine, gelmesi istenmeyendir.

Şaşıaadan uzaktır, sadedir Ankara. Bir baloda olsa öyle fark edilmez bir anda. Bakmanız gerekir uzunca ona, gözlerinin içindekini görmemiz gerekir. Göz demişken, yanlış anlaşılmasın gözleri çok çekmez ilgiyi, yeşil değildir, insanı doğası içinde kaybedip ona huzur vermez. Mavi sanılsa hiç değildir, denizi yoktur. Ankara'nın sizi boğacak denizi yerine hayat davası vardır göz bebeklerinde.

Benim için yine de özeldir Ankara. Pek kimsede olmayan bir niteliği vardır, o da benliğimi Ankara'nın içine katmıştır. Ankara dürüştür. Yalan söylemez, kandırmaz kimseyi, içi boş şişme bir balon misali parlak renkli yalanlarıyla. "Denizim var, huzurum var, özgürlüğüm var, gel bana" demez Ankara. Dürüştür git der, gelme der. Uyarır yutacağı kişiyi başta. Ankara yalan söylemez, söyleyemez bin bir türlü yalancıyı barındırır içinde bunun yerine.

Rüzgârlarıyla savurur saçlarını, rüzgârlı geceleriyle söyler şarkısını. Nice evsizi titretir o şarkısıyla, nice zengini de şaşırtır şarkısının yiktıklarıyla.

Gururludur Ankara başkalarına ihtiyaç duyacağına kendinden vazgeçer. Tarih tekerrürden ibarettir derler ya, iste bunun gibi Ankara da benzer Osmanlıya. Savaşlar yıkmaz onu, yıldırılmaz. O kendi kendini yer, kendi kendini yıkar. Bundandır benim Ankara'ya dair tek korkumun yine Ankara oluşu.

İrem KALEBOZAN 11/A

ŞİİR KADIN-TOMRİS UYAR

Şiir kadın... İkinci Yeni'nin kraliçesi... Gözleri haziran gibi parlayan kadın... Evinde güneşin hiç batmadığı kadın... Adamı şair eden kadın... Ya da sadece Tomris Uyar.

Keskin, güçlü, bağımsız, özgür bir öykücü, bir çevirmen... Şair olmamasına rağmen koca yürekli üç şaire ilham olan peri... Zeki, akıllı, mütevazı, hayal gibi bir kadındı Tomris. Edip'in platonik sevgilisiydi. Edip Cansever'e "Seni görünce dünyayı dolaşıyor insan sanki..." sözünü söyleten bir kadındı. Cemal Süreyya'nın daimi, bıkmadan, bırakmadan sevdiği kadındı. Hem kusursuz bir aşk hem de mükemmel bir dostluk yaşadığı kişiydi Tomris. Yaşadıklarına, aşkına dair bir şey yazmayacağını söylemiş ve Tomris'e ihanet etmemiş Cemal'im Süreyya'm. Tomris aynı zamanda gazeteci şair Ülkü Tamer'in de eşiymiş çok gençken. Tabi Tamer biraz daha pasif kalıyor İkinci Yeni şairlerimizin yanında. Tabi ki Turgut Uyar'ın hayat arkadaşı, gözbebeğiymiş Tomris. "Bir bozuk saattir yüreğim, hep sende durur" dizesini yazmıştır Turgut, Tomris'e. Uyarlar tutkulu âşık değillerdi belki ya da sadık veya beklentisiz değillerdi, bilinmez bu tabi. Ama ben en çok onların aşkını gözlerim parlayarak okudum.

Tomris, ne dillere destan güzeldi ne de kusursuz bir insan. İçerdi Tomris. Tabi en çok Turgut öldükten sonra... Ama büyük kadındı Tomris. İkinci Yeni'nin geliniydi. En çok da şair olmadan üç şairin ilhamı olması kıskandırır beni. Tabi ki, "Tomris'in yüreği öyle büyüktü ki herkesle biraz paylaşmak istedi."

Bize sevmeyi, seilmeyi öğreten insanları andık bir kez daha. Yaşadıkları, yazdıkları, sevdikleri ve yaşattıkları için hepsine selam olsun.

Zeynep ŞENER10/A

SEVMEK GEREK

Bir anlamsız yaşam kargaşası içindeyiz. Ne, ne yaptığımız belli ne de zaten ne istediğimizi biliyoruz. Sanki inatla huzuru, sakinliği elimizin tersiyle itmekten de öte adeta yok ediyoruz. Kitaplar kitaplıkta, izmaritler kül tablasında, kıyafetler dolapta kısaca her şey yerli yerinde. Ama bizler tutturmuşuz bir karışıklık bir acı yarışı diye ne keyfini çıkarabiliyoruz hayatın ne de küçük şeylerden mutlu olabildesini başarabiliyoruz.

Ölümün olduğu yerde diğer her şey daha ciddiymişçesine yaşıyoruz.

Herkeste bir yaşam telaşı. Herkeste biraz var ama kimse tam olamamış esasında. Küçük parçalarız ama bütüne ulaşamamışız. Annem haklıymış her defasında ve ben hiç dinlememişim. Battaniyemin altındaki küçük dünya hep en güzel dünyaymış. Ölüm hep kötümüş; ırk, cinsiyet, düşünce, mezhep ne olursa olsun her ölüm kötümüş. Mandalina, portakalın çocuğu değilmiş. Ve evet, kapağı kapattıktan sonra da buzdolabının ışığı yanarmış. İnsan severmiş, bu doğalmış ve sevilirmiş; bu diğerinden daha doğal, daha doğru bir şeymiş. Sarılmak her zaman her şeye iyi gelen tek şeymiş, hatta bak bu bilimsel olarak da kanıtlanmış. Benim diyeceğim şu ki aslında umut gerek herkese. Her ne durumda olursa olursan, acı elbet küçümsenemez ama kesinlikle küçültülebilir bir kavramdır acı.

İnsan sevdiklerine tutundukça ve bir damla umuda sahip olunca kendiliğinden küçülür zaten gözümüzde büyüttüklerimiz.

Sevmek gerek her şeyin başında. İlahi aşk ya da karşı cinse duyulan sevgi değil sadece kastım. İnsanın okumayı sevmesi; yazmayı, müziği, uykuyu, bonibonu hatta en çok da gökyüzünü sevmesi gerekir belki... Sonuçta, "Ölümün olduğu yerde daha ciddi ne olabilir ki?"

Zeynep ŞENER 10/A

SEVMEYİ UNUTANLARA

Öyle bir dünyadayız ki kıskanılacak aşklar, kıskanılacak güzellikte insanlar ve nerdeyse tüm hayatımızın büyük bir kısmı kıskançlık duygusu üzerine kurulmuş ve şekillenmiş. Her zaman hayatımızın her alanında bizden daha iyi insanlar olmuş ve bu bize en çok kıskançlık duygusunun gelişmesinde katkı sağlamış.

Kıskançlık duygusu o kadar yerleşmiş ki hayatımıza sırf kıskançlıktan dolayı sevmeyi unuttuğumuz insanlar olmuş. Sırf bu duygu yüzünden çoğuna ön yargılı davranmışız hatta bazen abartıp 'kötü' davranmışız. O raddeye gelmiş ki bazen tanımadığımız insanları bir kaşık suda boğacak duruma gelmişiz. Yeniçağın hastalıklarından biridir bence bu. Kıskanmak, çok kıskanmak, kıskançlıktan ölmek... Aşama aşama ilerleyen ve tek yolu bunun bir hastalık olduğunu fark etmek olan bir salgın bu kıskançlık. Tabi bu kıskançlıktan daha kötü olan bir şey varsa o da kıskançlıktan bozulan hem sevgi hem de insan ilişkileri. Adem Havva'yı, Mecnun Leyla'yı ne kadar kıskanmış ki? Ya da Ferhat, Şirin'i çok kıskandı diye mi vazgeçmiş? İki insanın birbirini sevdiği, sadece birbirine baktığı zaman ne kıskançlık girebilir aralarına ne de başka vebamsı(!) bir duygu. İnsanda takdir etme duygusu gelişmeli, hoşgörüsü gelişmeli, kabullenme gelişmeli, hatta hırs bile; ama kesinlikle bir insanda gitgide gelişen bir duygu varsa o da kıskançlık olmamalı.

Eğer biri sizden daha başarılıysa tebrik edin, takdir edin. Çok gerekliyse hırs yapın, geçmeye çalışın. Eğer biri sizden daha güzel ya da yakışıklıysa işte ona yapacak bir şey yok Allah vergisi deyin, Maşallah deyin, "Allah sahibine başışlasın" deyin yolunuza bakın. Eğer herhangi birinin herhangi bir kişilik özelliğini beğeniyor, imreniyorsanız kendi kişiliğinizi geliştirmeye çalışın. Ama asla kıskançlık için bir insan kırmayın, üzmayın, ona zarar vermeyin. Her şey düzelebilir ama incinen bir kalbin geri dönüşü olamaz.

Zeynep ŞENER 10/A

SEVGİLİ TIRTILLAR

Bilmeyen var mı bilmiyorum. Varsa da reenkarnasyona göre önceki hayatımda görmedim, duymadım, bilmiyorum diyen üç maymundan biri olabilir.

Arkadaşlar, sizler bizler birer tirtilliz. Adil Hoca'nın tirtilları. Sanırım Adil Hoca'ya da bu durumda "Kelebek Amca" diyebiliriz. Bizlere fizik, matematik, edebiyat anlatan bay ve bayan kelebekler...

Sizce neden bir tirtil? Ben size söyleyeyim fikrimi. Okulumuzun genişliği tabii ki. Sevgili okulumuz insan boyutlarına göre küçük kalınca bizim boyutumuzu küçülttüler bence. Bir nedeni daha var. Diyorlar ki: "Siz tirtilsiniz, mademki bu okula geldiniz vallaha süründürmeden göndermeyiz hiçbirinizi.

Senelerce bilgi diye otlar besledik, siz de bunları yediniz hep." Eğlencesi bir yana, bu tirtil meselesini bir de duygusal tarafı var. Bizi geliştiren, hayata taşıyan, kültürümüzle, tarihimizle tanıştıran kelebeklerimiz sayesinde dört yılın sonunda bizler de tirtil olmaktan çıkıp kelebeğe dönüşüyoruz.

Artık kanatlarımızla beraber kendimizi adına okul denilen o kozadan dış dünyaya atma vakti gelmiştir.

Ayrıılığın zorluğu ise bağlılıkla doğru orantılı bence.

Siz siz olun acı tatlı hatıralarla dolu bu dört seneyi iyi değerlendirin arkadaşlar. Küçük bir okulda büyük bir ruh yaratabilmeniz dileğiyle...

Büşra DALKILIÇ 11/A

BİR SU BARDAĞI VAR

Büyükçe ve camdan. İçi boş. Tertemiz, parıldıyor. Şimdi bu bardağı bir musluğun altına yerleştirelim. Musluğu hafifçe açalım ve suyun yavaş yavaş dolmasını bekleyelim. Bir süre sonra, suyun fazlasının taşacağını gözlemleriz. Oldukça basit görünen bu olayın altında bizi düşündürecek bir, belki birden çok detay var.

Devam ediyoruz. Musluğu kapatalım ve bardaktaki suyu dökelim. Ne kadar çok aşağı doğru sallarsak sallayalım, minik su damlacıkları bardağın iç yüzeyine yapışıp kalacaktır. Biraz beklersek, su damlacıkları kurur ve ardında gri LEKELER bırakır. Bardak artık parlamıyor.

Şimdi de bir karşılaştırma yapacağız, yine aynı özellikteki bir bardak daha alalım. Bu bardağı da yeniden musluğun altına koyalım, bu kez musluğu birden sonuna kadar açalım. Bardak aniden dolar, aniden taşar. Yine musluğu kapatalım ve yine bardaktaki suyu dökelim. Yine su damlacıkları kalır; yine ardında gri lekeler bırakır.

Bazen, sevdiklerimizin bize eskisi kadar güvenmediğini fark ederiz. Biz yine aynı biziz, değişen nedir? "Ben BU KADAR BÜYÜK ne yaptım?" sorusunu kendimize sorar ve yine kendimize suçlu olmadığımızı savunuruz. "BU KADAR BÜYÜK" ifadesini büyük yazmamın sebebi; aslında CEVAP.

Diğer yandan, deneyimizin yapılma nedeni "Küçük şeylere" toplumca önem vermeyişimiz. Önemsiz görünen detaylardan, can sıkıcı küçük problemlerden ve umursamadıklarımızdan söz ediyorum. Kafa yormaya gerek duymadıklarımızdan. Küçük, beyaz ve masumca yalanlar; küçük kaçamaklar ve kimseyi incitmeyeceğini düşündüğümüz diğer KÜÇÜK şeyler. İşte bu saydıklarımı görmezden geliriz ve hatta kendimizi kandırıp "iyi bir şey" gibi gösteririz. Fakat yalan beyaz da olsa, pembe de olsa yalan değil midir sonuçta?

Gözlemimize dönelim. İlk gözlemimizde musluğu az açmıştık, bardak yavaş yavaş dolmuştu. KÜÇÜK KÜÇÜK damlacıklar ile. Ama sonuçta doldu, değil mi? Süreç diğer gözlemden farklı olsa da sonuç aynı. Doldu ve taşıtı. Bardak tipi aynı. Suyun dolması ve taşması aynı, lekeler de aynı. BİZ DE AYNIYIZ. Sadece, bardağı doldurma hızımız farklı.

Sonuç ne? Sonuç da aynı aslında. Kirli bardaktan su içmek istemeyiz. Çünkü ilk halinde değildir artık. Fakat bardak aynı bardak? İşte önemsiz gibi görünen detaylar burada devreye giriyor. Bir insanın bize karşı güvenini yitirmesi kademe kademe de olabilir (yavaş dolan bardak), birden BÜYÜK bir olay ile (ikinci bardak) de olabilir. Aşamaların bir önemi yok, asıl önemli olan ve ortak olan tek bir nokta var: LEKELER.

Kirli bardaktan su içmeyeceğimiz gibi, güvenini yitirdiğimiz birine de güvenmek istemeyiz.

Ayça TOKSOY 9/A

Taylan KAYA
Müdür Yardımcısı

ATATÜRK'E İLİŞKİN ANILAR

VATAN İÇİN

Ölümünden otuz altı gün önce, Başbakan Celal Bayar, hastalığı süresince yaptığı hafta sonu ziyaretlerinden birinde, beraberinde hazırlığı tamamlanmış üçüncü beş yıllık plan dosyasıyla gelir. Hekimler, zaman alan ciddi konularla meşgul olmasını yasaklamışlardır. Başvekil, bir-iki temel konuda Atatürk'ün fikrini öğrenme ihtiyacındadır. En çok beş dakika için "evet" derler. Bundan sonrasını Celal Bayar şöyle anlatır:

"Sanki hasta değil, rahat bir uykudan yeni kalkmış gibiydi. Elimdeki dosyanın ne olduğunu sordu. Üçüncü Beş Yıllık Planının son şekli dedim. Eliyle işaret etti ve "Şöyle yanıma otur anlat." dedi. Şezlongunun yükseltilmesini ve arkasına bir yastık konulmasını istedi. Göreceği yakınlıkta oturdum. Dinledikçe alakası artıyordu. Bize verilen beş dakika geçmişti. Genel sekreteri Hasan Rıza'nın bana bunu hatırlatmak için içeri girdiğini hissetti. "Gel Soyak, sen de dinle, başbakan çok güzel şeyler anlatıyor" dedi. Sadece başlıkları okuyor, birkaç cümle ile o bahsi tamamlıyordum. Öğrenmek istediklerimi de öğrenmişim. Yakın gelecekle ilgili okurcasına: "Ufukta yeni bir dünya harbinin bulutları var. Acele edin. Bunların çoğu ordu ve halk ihtiyaçları için şart olan tesisler. Allah muvaffak etsin acele edin" dedi. Bunları söyleyen insan birkaç gün önce komadan çıkmıştı. Sağlığı ile ilgili bir tek kelime etmedi." (Cemal Kutay, Atatürk olmasaydı)

KIRK ASIRLIK TÜRK YURDU

15 Mart 1923 günüydü. Atatürk, Adana istasyonunda trenden inmiş, sağı solu dolduran halkın coşkulu alkışları ve "yaşa, var ol!" sesleri arasında yaya olarak şehre gidiyordu.

Yarı yolda karalar giymiş bir kadın kalabalığı göze çarptı. Sonra onların arasından ikişer levha taşıyan dört genç kız çıktı. Atatürk'ün önünde durdular. Arkalarında bir kız daha görüldü ve önüne geçti. Hıçkırıklar, inilti ve yalvarışlarla dolu bir nutuk söylemeye başladı. Bu genç kızın şahsında, henüz esir bulunan İskenderun'la Antakya'nın Türk olan bütün halkı; "Bizi de kurtar!" diye yalvarıyordu.

Herkesin gözleri yaşarmıştı. Hıçkırıklarını tutamayanlar vardı. Atatürk'ün de gözleri nemli ve başı eğilmiş gibiydi. Genç kızın nutku bitince, alını yükseldi, mavi gözlerinde ve pembe yüzünde bir çelik parıltısı görüldü. Her kelimesi üzerinde kuvvetle durarak:

- Kırk asırlık Türk Yurdu yabancı elinde kalamaz! dedi.

On altı yıl sonra Hatay davasının en heyecanlı günlerinde, hasta ve bitkin olmasına, mutlak istirahat tavsiyesine rağmen, Hatay'a yakın olmak için tekrar Adana'ya gitti. Dört saat ayakta durmak ve çalışmak gibi olağanüstü metanet gösterdi. Hatay kurtuldu, fakat Atatürk'ü kaybettik. İsmail Habib bu bahsi şöyle bitirir:

"Hatay, Hatay! Seni kurtaran aynı zamanda senin şehidin oldu." (Nükte ve Fıkralarla Atatürk, sh. 97-98)

BİR KÖYLÜNÜN ATA'YA CEVABI

Tarihimiz sayısız savaşlarla doludur. Biz bu savaşlardan başkaldırıp ne memleketi imar edebilmişiz, ne de kendimiz refaha kavuşmuşuzdur. Bunun sebebi, bizim suçumuz olduğu kadar düşmanlarımızdadır da. Çünkü düşmanlarımız hep söyle düşünürlerdi:

- Türklere rahat vermemeli ki, başka sahalarda ilerleyemesinler...

Bunun için de sık sık başımıza belalar çıkarırlar, savaşlar açarlar, balkan milletlerini "istiklâl" diye kışkırtırlardı. Biz böyle durmadan savaşırken de o zamanlar askere alınmayan gayrimüslimler durmadan zenginleşirlerdi. Onların neden zengin, bizim neden fakir kaldığımızı bir köylü, Atatürk'e verdiği kısa bir cevap ile gayet veciz olarak izah etmiştir.

Atatürk, mersin'e yaptığı seyahatlerden birinde, şehirde gördüğü büyük binaları işaret ederek sormuş:

- Bu köşk kimin?

- Kirkor'un...

- Ya şu koca bina?

- Yargo'nun

- Ya şu?

- Salomon'un...

Atatürk biraz sinirlenerek sormuş:

- Onlar bu binaları yaparken ya siz nerede idiniz?

Toplananların arkalarından bir köylünün sesi duyulur:

- Biz mi nerede idik? Biz Yemen'de, Tuna boylarında, Balkanlarda Arnavutluk Dağlarında, Kafkaslarda, Çanakkale'de, Sakarya'da savaşıyorduk paşam...

Atatürk bu hatırasını naklederken: "Hayatımda cevap veremediğim yegâne insan bu aksakallı ihtiyar olmuştur." der dururdu. (Atatürk'ün nükte-fıkraları-hatıraları, sh 18)

TARİH ÖĞRETMENİ

Öğretmenimiz Mim Kâzım (Kızıltuğ) anlatıyor:

"Kış aylarının kasvetli günlerinden biriydi. Okulda yatılı öğrenciydik. Dersimiz tarihi. Kıymetli öğretmenimiz Cemal Bey:

- Çocuklar, size başımdan geçen, hayatımda asla unutamayacağım bir hatırayı anlatacağım... dedi ve sözüne şöyle devam etti:

- 1930 yılında gene böyle bir yatılı okulun Tarih muallimi idim. Dersimiz, Yeni Çağlar idi. Ben hararetli bir şekilde konuyu anlatıyor, misaller göstererek öğrencileri bilgilendiriyordum. Birden kapı açıldı, içeriye okul müdürü ile Büyük Gazi girdi. Heyecanlanmış ve şaşırılmışım. Dersi keserek yanına gittim. "Hoş geldiniz Paşam." dedim. Bana ve öğrencilere tebessümle iltifat ederek: "Hocam dersinize devam ediniz." dedi.

Dersten sonra müdürlük odasında toplanmıştık. Gazi, tarih öğretmenlerine hitaben dedi ki: "Sizler, üzerinize büyük bir mesuliyet almış bulunuyorsunuz. Genç dimağlar, ancak sizlerden ilham alacak ve kurtulan vatani mamur kılacaklardır. Bir talebe, cebirden bir formül unutabilir, kimyadan belki bir madeni hatırlayamaz. Fakat Efendiler; bir talebe, tarihini asla unutmamalıdır ve ona tarihi unutturulmamalıdır. O talebe, şanlı tarihinin bir sahifesini unuttuğu gün, memleket uçuruma yuvarlanıyor demektir. İşte kıymetli tarih muallimi efendilerden isteğim şudur ki, verdikleri derslerin mesuliyetini idrak etsinler ve ona göre ellerine teslim edilen genç dimağlara hakikatleri işlesinler. Bu yapıldığı gün, tarih muallimleri, memleketen en az kanını tarihi için dökmüş kahramanlar kadar hizmet etmiş olurlar. Aksi halde kabahat tarihini bilmeyen gençte değil, muallimdedir. Bunu asla affetmem." (Atatürk'e Ait Hatıralar: Cumhuriyet Gazetesi Yayını, İstanbul: Cumhuriyet Matbaası, 1949, s.149-150 Kaynak: Ahmet Bekir Palazoğlu, Başöğretmen Atatürk 1928-1938, Cilt:II, s.676)

Mehmet ÖZEN
Coğrafya Öğretmeni

Başlangıçta kesintisiz olduğu düşünülen yerkabuğunun hareket eden büyük parçalardan oluştuğu 18. Yüzyıl sonlarında düşünölmeye başlandı.

1800 başlarında Güney Amerika'nın doğusundaki çıkıntının (Amazon Havzası), Afrika'nın batısındaki girintiye (Gine Körfezi) tam olarak oturduğunu fark eden Alman doğa bilimci Alexander Von Humboldt, Atlas Okyanusu'nun iki yakasının çok önceleri bitişik olduğu görüşünü dile getirdi.

1850li yıllarda Fransız bilim insanı Antonio Snider, Kuzey Amerika ve Avrupa'daki kömür yataklarında benzer bitki fosilleri bulunmasının Humboldt'un bu teorisini doğruladığını ve bu durumun başka şekilde açıklanamayacağını ileri sürdü. Sonraki yıllarda Güney Amerika ve Afrika kıtalarında benzer dinazor fosilleri bulundu. Bu hayvanların yüzerek okyanusu geçmelerinin olanaksız olması Humboldt'un teorisini destekledi.

1908 yılında da Amerikalı Frank Taylor bazı sıradağların oluşumunun kıta çarpışmalarıyla açıklamaya çalıştı.

Bu gelişmeler ışığında 1912'de Alman bilim insanı Alfred Wegener "Kıtaların kayması" kuramını geliştirdi.

Teoriye göre başlangıçta tek bir kıta olduğu (Pangea) ve Dünya'nın bugünkü şeklinin bu kıtanın parçalanıp birbirinden uzaklaşmasıyla oluştuğunu savundu.

Yaklaşık 250 milyon yıl önce Panthalassa okyanusunun çevrelediği Pangea ikiye ayrıldı ve kuzeyde Laurasia ve güneyde Gondwanaland kıtaları oluştu.

Bu kıtalar arasında ise şimdi ölkemizin de üzerinde yer aldığı Tethys denizi yer almaktaydı. Yeni oluşan kıtalar da parçalanarak birbirinden uzaklaşmaya devam etti.

Levha (plaka/plate) adı verilen bu parçalar çok yavaş bir şekilde sürekli olarak birbirlerine göre hareket etmeye devam etmektedirler.

Levhaların birbirine komşu olduğu alanlar "levha sınırı" olarak adlandırılır. Levha sınırları Yerkabuğunun zayıf kısımları olup bu alanlarda sıcak sular, aktif yanardağlar ve tektonik depremler yaygın olarak görülür.

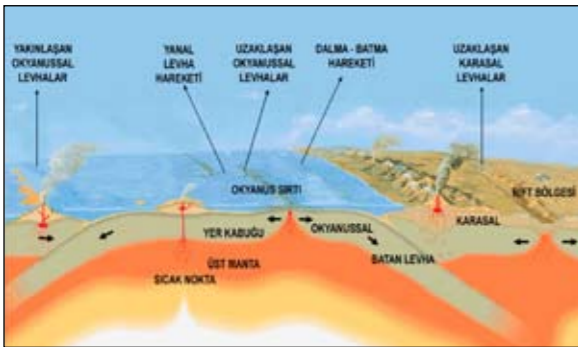
KITALARI HAREKET ETTİREN GÜÇ

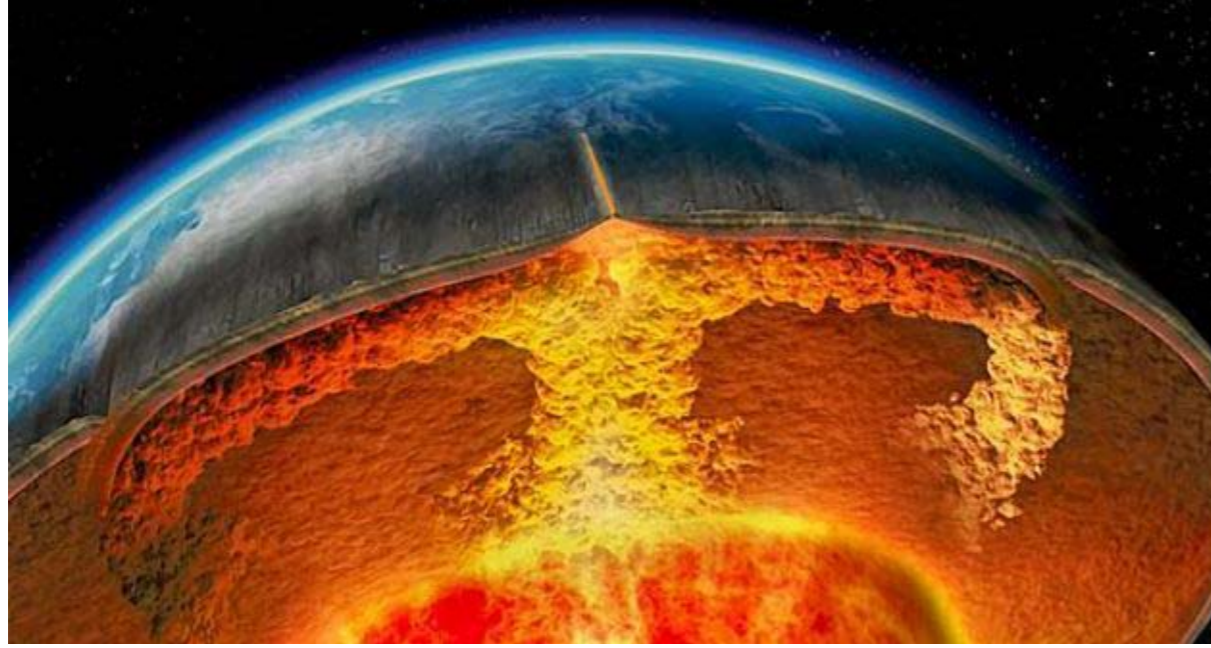
Devasa boyuttaki granit blokların oluşturduğu levhaların sıvı manto üzerinde köpük parçaları gibi yüzmesi magmanın yoğunluğuyla ilgilidir. Levha hareketlerini oluşturan temel güç ise magmada meydana gelen "konveksiyonel akımlar"dır.

Yerin merkezinde yer alan çekirdekte radyoaktiviteye bağlı oluşan ısı sıvı mantoyu yüzeye doğru hareketlendirir. Levhaların altına kadar yükselen manto bunların hareketlenmesine neden olur. Yukarıda soğuyan magma yeniden çekirdeğe doğru iner ve ısınır tekrar yükselir. Dünya'nın içinde süregelen bu döngü levhaları hareketlendirdiğinden yüzeyin durağan olmasını engeller.

Yerkabuğu karasal ve okyanusal kabuk olmak üzere iki bölümden meydana gelir. Karasal kabuk, kıtaları; okyanusal kabuk ise okyanus tabanlarını oluşturur. Bu nedenle levhalar karasal ve okyanusal olmak üzere iki gruba ayrılır. Yerkabuğu irili ufaklı yirmi kadar levhadan oluşur. Ana levhalar: Avrasya, Antarktika,

seyahat eden kıtalar

Kuzey Amerika, Güney Amerika, Avustralya ve Pasifik levhalarıdır. Bunların arasında dolgu özelliği gösteren küçük levhalar yer alır. Daha önce açıklanan konveksiyonel akımlar bu levhaların yoğunluk ve kütlelerine bağlı olarak fizik kuralları çerçevesinde hareket etmelerine neden olur. Daha önceleri tahmini olarak belirtilen levha hızları günümüzdeki teknolojik olanaklarla kesin olarak ifade edilebilmektedir. Örneğin Ay yüzeyine yerleştirilen ölçüm cihazları Güney Amerika kıtasının Afrika kıtasından 1 cm/yıl hızında uzaklaştığını göstermiştir.

Kıtaların hareket yönleri dikkate alındığında tekrar birleşecekleri öngörülmektedir. "Süper kıta" olarak adlandırılan bu oluşumun 500 milyon yılda bir tekrarlandığı düşünülmektedir. Günümüzden geçmişe doğru varlığı kabul edilen süper kıtalar: Pangea, Pannotia, Rodinia, Columbia, Konorland ve Ur'dur.

Levha hareketleri üç gruba ayrılır:

- Uzaklaşan Levhalar (Ayrılma)

Okyanusal levhanın uzaklaşması sonucunda "okyanus sırtları" meydana gelir. Atlas okyanusunun ortasındaki kuzey-güney yönlü oluşum bu duruma örnektir. Uzaklaşan levhalar arasından okyanus tabanına çıkan magma hem Yerkabuğunu yenilemekte hem de okyanus altı sıradağlarını oluşturmaktadır. Uzaklaşma karasal levhalar arasında olursa "rift" adı verilen yarıklar oluşmaktadır. Kahramanmaraş'tan başlayıp Afrika'nın gölleri bölgesinde sona eren "Gor" çukuru bu oluşuma örnektir. Volkanik aktivitenin yoğun olduğu bu alanlar aynı zamanda geleceğin okyanusları olmaya aday bölgelerdir.

- Yakınlaşan Levhalar (Çarpışma)

Okyanusal levhaların yakınlaşması derin okyanus

hendeklerini oluşturur. Çünkü yoğunlukları fazla olduğundan birbirlerini magmaya doğru iterler. Japonya'nın güneydoğusundaki Marianna çukuru (-11034m) bu oluşuma örnektir. Karasal levhalar yakınlaşırsa çarpışma çizgisi boyunca oluşan deformasyon sıradağları oluşturur. Hint levhasının Avrasya levhasına bindirmesiyle oluşmuş Himalaya dağları ve Tibet platosu bu oluşuma örnektir. Okyanusal ve karasal levhalar yakınlaşırsa dalma-batma adı verilen tektonik olgu gerçekleşir. Çünkü yoğunluğu daha fazla olan okyanusal levha karasal levhanın altına dalarak erir ve magmaya karışır. Nazka Levhasının Güney Amerika Levhasının altına daldığı Şili kıyıları bu duruma örnektir.

- Yanal Levha Hareketi (Transform)

Bu durumda levhalar birbirlerine göre ters yönde giden fabrika bantları gibi hareket ederler. Ülkemizdeki Kuzey Anadolu Fay Hattı ve ABD'nin batısında bulunan San Andreas Fayı bu oluşuma örnektir.

ATEŞ VE YAŞAM

Kıtaları hareket ettiren güç Yer'in merkezinde üretilir. Levha hareketleri sonucunda kara parçaları yenilenir ve mineral döngüsü gerçekleşir. Patlayan yanardağlar hem erozyonla kaybettiğimiz toprakları yeniden kazanmamızı sağlar hem de karbon döngüsünü destekler. Bir gün Dünya iç ısını kaybederse depremler, tsunamiler ve volkanik patlamalar oluşmayacaktır. Dolayısıyla bunların neden olduğu can kayıpları da olmayacaktır. Aslında kaybedilecek 'can' da olmayacaktır. Çünkü bu durumda atmosfer özelliklerini yitirecek, su döngüsü kesintiye uğrayacak, manyetik alan ortadan kalkacak, pusula yön göstermeyecek ve Güneş radyasyonu canlı yaşamını bitirecektir.

Fatma GÜNGÖR
Fizik Öğretmeni

Kuantum fiziği "Hiçbir şey gözlemlenmedikçe gerçek değildir." der. Evrendeki her şeyin birbiriyle bağlı ve birbirine özdeş olduğunu ortaya koyan bilimdir. Kuantum düzeyinden bakıldığında evrende hiçbir şey asla bir diğer şeyden ayrı veya kopuk değildir. Kuantum düzeyinde evrendeki her şey bir kumaşın dokuları gibi birbiriyle ilintilidir. Doğayı ve sistemi değil insanı esas alır.

Mekânı, oturduğumuz oda; zamanı ise saat cinsinden bir nesne olarak tanıyor, kütle ve zamanı değişmez (klasik fiziğe göre) zannediyorduk. Yüzyıllar geçti. 20. yüzyıla geldik. Artık klasik fizikte öğrendiğimiz bilgiler bizi tatmin etmiyordu. Bilim-kurgu filmlerinde gördüğümüz ve duyduğumuz olayların (zamanda yolculuk, ışınlanma vb.) açıklanmasını istiyorduk.

Einstein'nın Teorisine göre, zamanın bir hızı olduğu ortaya çıktı. Cisimlerin "hızlandıkça" zamanlarının "yavaşladığını" ve "genişlediğini" anladık. Işık hızı aynı zamanda zamanın da akış hızı idi. O hız gelindiğinde "zamanın akışı" duruyordu.

Evet, gelişmeler ses duvarı gibi bir de "ışık duvarını" gösterdi. Işık hızına ulaşıldığında zaman ile eşlenilmiş olacak ve artık zaman durmuş olacaktı.

Arkasından zamanın sadece hızla bağlı olarak değil "çekim gücü" ile de değişikliğe uğradığını da keşfettik (Genel İzafe). "Genel İzafe Teorisi"ne göre, mevcut üç mekân boyutuna (en, boy, yükseklik) bir de dördüncü boyut olarak zaman eklendi. Çekime bağlı olarak daha geç yaşanıp ya da çabucak ihtiyarlayabiliyorduk.

Albert Einstein "Evren, bir bütündür, tektir. Belki bu yüzden evrende birbiriyle tamamen ilişkisiz iki şey yoktur. İlişkileri görebildiğinizde, evren kalbini açar size. Geçmiş, şimdi ve gelecek arasındaki ayırım sadece bir yanılsamadan ibarettir, ne kadar kalıcı olsa da" demiştir.

kuantum

Yirminci yüzyılın başlarından günümüze kadar özellikle son elli yıl içinde, bilimdeki gelişmeler Kuantum Fiziğinin önemini artırdı. Kuantum fiziği inanılması güç, şüpheyle beslenen bir konu gibi gözükse de yaşamın varlığı ve dogmatik konular üzerinde kafa yorması yüzünden ilgi çekicidir.

Atike DEĞİRMENÇİ
Biyoloji Öğretmeni

dramayoloji

Söz konusu olan Dilderen'e biyoloji ile ilgili bir yazı yazmak olunca aklıma ilk gelen bilimsel bilgiler oldu. Ama sonra bu bilgilere isteyen herkesin ulaşabilir olduğunu düşününce farklı bir konuda yazmaya karar verdim.

On beş yıldır öğretmenlik yapıyorum. Öğretmenliğin fakültelerde değil sınıflarda öğrenildiğini söyleyebilirim. Her yıl yeni yöntemler öğreniyorsunuz. Bunun birçoğu sınıf içi ihtiyaçlardan doğuyor. Ders anlatırken öğrenciyeye nasıl daha iyi ulaşabilirim, diye çok kafa yoruyorum. Son yıllarda kullandığım çok etkili olduğunu düşündüğüm bir yöntem de drama. Sınıfta biyoloji öğretiminde drama yöntemini aktif olarak kullanıyorum. Bu yöntem hem

dersi eğlenceli hale getiriyor hem de öğrenciyi aktif olarak dersin içine katıyor.

Şimdi drama yöntemiyle biyoloji dersi nasıl anlatılır sorusuna yanıt bulalım. Biyolojinin temel konularından birisi HÜCRE dir. Öğrenciler hücreleri gözleri ile göremedikleri için soyut algılar. Işık mikroskopları ise yeterli ayrıntıları göstermez. Bu nedenle sınıfta yaptığımız anlatımlar yeterli olmaz. İşte tam da bu noktada drama hücreye can verir. Nasıl mı? İstekli öğrencilere hücrede bulunan bir organel rolü verilir. Küçük bir oyun tasarlanır.

Oyunumuz şöyle;

Olayın geçtiği yer biyoloji gezegeninde (organizma) bir ülkenin (organ) bir şehrindeki (doku) bir geniş ailedir (hücre). Bu aile (hücre) oldukça kalabalık bir ailedir. Anne, baba ve çok sayıda çocuktan oluşur. Kahramanlar sırayla kendini tanıtır.

Anne (çekirdek) : Evin yönetiminden sorumludur. Çocukların evde belirli sorumlulukları vardır. Bunları anne belirler. Son derece otoriter ve kararlıdır. Emirleri derhal yerine gelmelidir. Yoksa evde huzursuzluk baş gösterir. Baba bile ona danışmadan hiçbir şey yapamaz.

Baba (hücre zarı) : Evi dış etkilerden koruyan, ailesini bir arada tutan, alış-verişi yapan, komşularla ilişkileri düzenleyen babadır. Bu kadar ağır sorumlulukların yanı sıra bir de anneye bilgi vermek zorundadır. Yapacağı bir hata örneğin eve getirdiği bir yabancı evin düzenini alt üst edebilir. Bu nedenle son derece seçici olmak zorundadır.

En Büyük Çocuk (E.R) : En büyük çocuk olmak tabii ki zor. Anne ile baba arasında iletişimi sağlar. Babanın getirdiği malzemeleri yerleştirir. Annesine kardeşlerinin bakımında yardımcı olur. Hatta kardeşlerinin ve babasının yıpranan kıyafetlerini onarır. Birçok malzemenin kullanımından ve birbirine dönüşümünden sorumludur.

En Küçük Çocuk (ribozom): Evin en küçüğüdür ama son derece etkili ve beceriklidir. Tabii biraz da yaramaz. Sürekli çıplak dolaşır. Renkli boncukları peş peşe annesinin istediği sıraya göre dizer. Sonra bu dizileri büyük kardeşlerine verir ve onlar da bu zincirlerden değişik üç boyutlu malzemeler yaparlar.

İkinci Çocuk (golgi) : El becerileri son derece gelişmiştir. Özellikle de ribozomun verdiği boncuk dizilerinden harikalar yaratır. Yaptığı malzemeler evde kullanışlı şeylerdir. Örneğin yaptığı bazı maddeleri babası seçicilikte kullanmaktadır. Evde arta kalan yiyecekleri uygun şekilde paketler ve depolar.

Evin En Enerjik Çocuğu (mitokondri) : Enerji dolu her zaman pozitifdir. Bu enerjisini evdeki herkese yansıtır. Bu kadar enerjik olmasından dolayı biraz da oburdur. Yemeklerinin artıklarını ise baba dışarı atar. Yapı olarak taşıdığı bazı özellikleri anneye daha çok benzer. Bu nedenle bazen başına buyruk davranır.

Üretken Çocuk (kloroplast): Mitokondrinin artıklarından yeni ve yararlı besinler yapar. Bu konuda son derece yeteneklidir. Karanlıktan korkar. Bu yüzden bütün gece bir köşede kıvrılıp bekler. Gün doğar doğmaz işe başlar; hiç durmadan, yorulmadan çalışır. Yapı olarak anneye benzeyen diğer bir çocuktur. Gündüzleri bazen kendi başına önemli kararlar alır.

Evin Titiz Çocuğu (boşaltım kofulu) : Dağınıklığa dayanamaz. Kardeşlerinin oluşturdukları çöpleri toplar ve babasına verir. Baba da onları evden uzaklaştırır. Bütün gün annesinin gözetiminde hiç durmadan temizlik yapar.

Evin Asabi Çocuğu (lizozom) : Yaptığı iş kesip parçalamaktır. Eve gelen büyük yapıları malzemeleri durmadan keser, parçalar. Bu sırada onun küçülttüğü besinleri mitokondri hemen yemeye başlar. Lizozom evin atmosferinden etkilenir ve zaman zaman depresyona girer. Eğer bu depresyon çok yüksek seviyede olursa intihar bile edebilir.

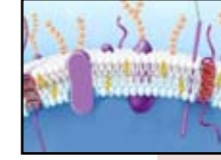
Evin En Tembeli (sentrozom) : Annesinin dizinin dibinden ayrılmaz ve sürekli uyur. Evde hiçbir işe karışmaz. Yalnız eğer anne evi odalara bölmek isterse o zaman taşınmada annesine yardım eder.

Roller tanıtıldıktan sonra öğrenciler üstlendikleri organellerin görevleri doğrultusunda biyoyunsergilerler. İsterlerse önceden oluşturdukları söylemleri, isterlerse de doğaçlama yöntemini kullanabilirler. Böylece öğrenciler konuyu pekiştirmiş olurlar. Ayrıca bu küçük oyun ilerde anlatabilecekleri bir anıya dönüşür. Yani öğrenim kalıcı olur. Ders amacına ulaşır.

Bunun gibi hemen hemen her konuda drama yöntemi kullanılabilir. Benim severek uyguladığım bir yöntem. Umarım sizlere de farklı bir bakış açısı olmuştur.

ÇEKİRDEK : Hücrenin yönetim merkezidir. Bölünme, büyüme ve onarım gibi olayları denetler.

HÜCRE ZARI : Hücreyi dış ortamdan ayıran çift katlı bir zardır. Dış ortam ile hücre arasında madde alış verişini sağlar. Hücreyi dış etkilerden korur.

ENDOPLAZMİK RETİKULUM : Hücre zarı ile çekirdek arasında uzanan zar kanalcık sistemidir. Hücre içinde madde taşımada sorumludur. Zarlı organellerin yapımında görev alır. Karbonhidrat ve yağ sentezinde görev alır.

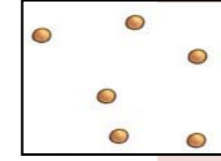
GOLGİ KOMPLEKSİ : Üst üste dizilmiş şekilde yassı keselerden oluşur. Endoplazmik retikulumun yapısına benzer, ancak tek fark üzerinde ribozom yoktur. Hücre içinde salgı salgılama ve madde paketlenmesinde görev yapar. Tek katlı zardan meydana gelir.

MİTOKONDRI : Hücre içinde oksijenli solunum sağlarlar. Hücreye gerekli tüm enerjiyi verirler. Çift katlı zarla kaplıdır.

KLOROPLAST : Fotosentezin gerçekleştiği yapıdır. Bu organellerde özel enzimler eşliğinde gerçekleştirilen tepkimeler sonucunda su ve karbondioksit, güneş enerjisi yardımıyla organik moleküllere dönüştürülür.

RİBOZOM : Hücre içinde protein sentezi görevini üstlenir. Endoplazmik retikulum üzerinde dizilmiş şekilde veya sitoplazma içinde dağınık halde bulunur. Zarsız bir organeldir.

KOFUL : Hücre içinde atık madde, su ve besin biriktiren kese şeklindeki yapılara denir. Bitki hücrelerinde büyük, hayvan hücrelerinde ise küçük boydadır. Yaşlı büyük hücrelerde kofullar büyük ve az olur. Tek katlı zardan meydana gelirler.

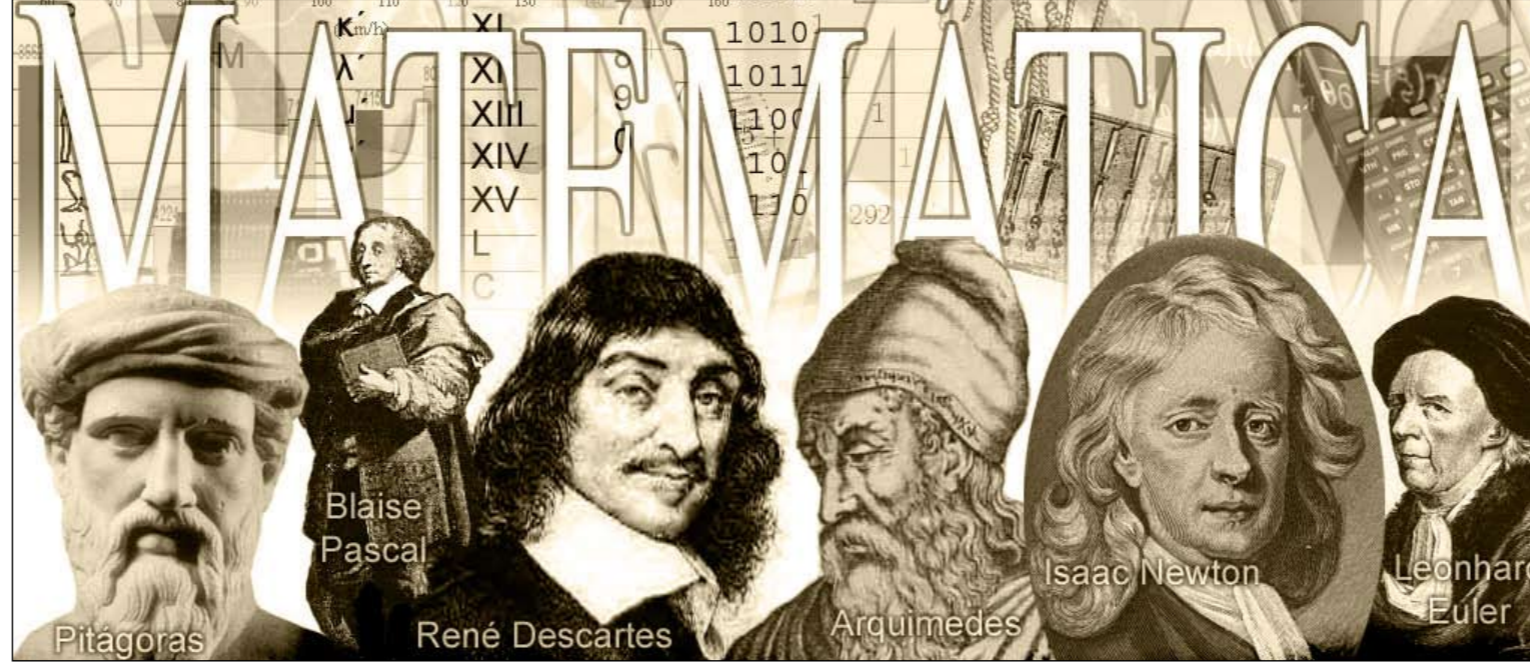
LİZOZOM : İçeriğinde asit karakterde enzimleri taşıyan ve bitki hücrelerinde bulunmayan bu organel, büyük biyomoleküllerin, çeşitli hücre içi veya dışı yapıların parçalanmasında rol alır. Yaşlanan hücreler veya organellerin parçalanması da lizozomlar tarafından gerçekleştirilir.

SENTROZOM : Bu organel, bölünme esnasında kromozomların tutunduğu iğ ipliklerinin yapımından sorumludur.

Filiz ZENGİN
Matematik Öğretmeni

matematik ne(mi)dir?

“Matematik nedir?” sorusuna verilebilecek bazı yanıtları sizlerle paylaşmak istedim.

“Bilim deyince, onda hakikat diye öne sürdüğü önermelerin pekin olmasını ister; pekinlik ise en mükemmel şekliyle matematikte bulunur. O halde bilim o disiplindir ki önermeleri matematikle ifade edilir. O zaman matematiği kullanmayan disiplinler bilimin dışında kalacaklardır.”

Mustafa Kemal Atatürk

“Matematikçiyi mutlu eden şey nedir? Zamanın fırtınalarına rağmen hala ayakta kalabilmiş olan bizlerin akıl, mantık ve hayal gücüdür. Matematik yapmanın ve matematiği anlamının önemi de buradan geliyor. Bakıyoruz ki, matematik denizinin aydınlık fenerinin sütunlarına bazı kanunlar asılmış: Mantık kaderden daha güçlü olunca, kendisi kader olur.” Thomas Mann

“Mantık bize geleceği gösteren kâhindir.” Schopenhauer

“Mantığın en büyük zaferi, bize mantığın kendisinden bile şüphe etmeyi öğreten analitik düşünme biçimidir.” Miguel De Unamuno

“Tabiat matematik dilinde yazılmıştır.” Galilei Galileo

“Matematik, tüm olası örüntülerin incelenmesidir.” Sawyer

“Sayı ve miktarla ilgili düşüncelerle çalışmak matematiğin özü değildir. Matematik, kullanılabilir yollardan bağımsız olarak kendi içinde hesaba katılan işlemlerle ilgilidir.” Boole

“Önemli olan, birekinlik olarak gerçeği matematikleştirme sürecidir ve eğer olanaklıysa matematiğin bile matematikleştirilmesidir.” Freudenthal

“Aritmetik ve geometri, gerçeğin matematikleştirilmiş parçasından doğmuştur. Fakat sonra, en azından Antik Yunan’dan başlayarak, matematiğin kendisi matematikleştirmenin öznesi olmuştur.” Freudenthal

“Matematik, çevresini bağımsız olarak düzenleyen, organize eden ve denetleyen işlemlerin özellikleri ile ilgilidir.” Peel

“Teorik matematik bütünüyle şunun gibi bildirimleri içerir: Eğer bu ve bunun gibi bir önerme doğruysa, o zaman bu ve bunun gibi başka bir önerme de doğrudur. İlk önermenin gerçekten doğru olduğunu tartışmamak ve doğru olacağı varsayılan herhangi bir şeyden bahsetmemek gereklidir. Eğer varsayımımız herhangi bir şey hakkındaysa ve bir diğer özel şey hakkında değilse, bu durumda çıkarımlarım matematiği oluşturur. Böylece matematik, ne hakkında konuştuğumuzu hiçbir zaman bilemediğimiz ve konuştuğumuz şeyin doğru olup olmadığını bilemediğimiz bir konu olarak tanımlanabilir.” Russell

“Bir matematikçi sanmaz fakat bilir. İnanırmaya çalışmaz çünkü ispat eder. Güveninizi beklemez. Belki dikkat etmenizi ister.” Henri Poincare

“Matematik gerekli sonuçları (conclusions) çıkararak bir bilimdir.” Benjamin Pierce

“Matematikte bir şeyleri asla anlamazsın, sadece onlara alışsın.” John von Neumann

“İnsanoğlunun değeri bir kesirle ifade edilecek olursa; payı gerçek kişiliğini gösterir, paydası da kendisini ne zannettiğini. Payda büyüdükçe kesrin değeri küçülür.” Tolstoy

“Matematikte ifade edebiliyorsanız bilginiz doyurucudur.” Lord Kelvin

matematik insanı güldürür

LOTO

İki matematikçi, aralarında mesleklerinin ne kadar önemli olduğunu konuşuyorlar. Sonra içlerinden biri diğerine dert yanyor:

“Ah azırım ah! Matematiğe yeterince önem verilmiyor. Aslında konuya devlet el atmalı ve matematik bilmeyenlerden vergi toplanmalı.”

Diğeri cevap veriyor:

“Sayısal Loto da bu işe yarıyor zaten”

FONKSİYONLAR

Fonksiyonlar bir gün bir seminer tertiplemişler. Seminere birkaç fonksiyon katılmış. Her fonksiyon özellikleri hakkında bilgiler vermeye başlamış. Derken içlerinden biri kapıya bakarak aniden bağırmış “Dikkat türev geliyor!” Hepsi apar topar kaçmaya başlamışlar. Ancak ex hiç istifini bozmamış. Türev ağır adımlarla içeri girmiş ve tek başına oturan fonksiyonu görüp “Sen benden korkmuyor musun?” demiş. Hayır, ben ex’im diye yanıtlamış kendine güvenen bir edayla. “Yaa!” demiş türev. “Peki, sana benim x’e göre türev alacağımı kim söyledi?”

İDDİA

İki matematikçi aralarında tartışmaktadır. Bunlardan biri aslında matematiği herkesin az çok bildiğini iddia ederken, diğeri de öyle olmayıp sadece eğitimini almış insanların bildiğini savunmaktadır. Sonunda bu meseleyi tartışarak halledemeyeceklerinin farkına varırlar ve bir teklifte bulunur herkesin bildiğini iddia eden:

- Şurada bir restoran var. Girelim oraya ve oradaki garson kıza x’in integralini soralım. Kabul ediyor musun? Diğeri hemen kabul eder. Öyle ya, x’in integralini bilen kaç tane garson kız vardır ki? Ne var ki, bu tartışmayı planlamış bulunan diğeri daha önceden garson kıza gidip, ona bir miktar karşılık önererek kendisine sorulacak olan soruya $x^2/2$ cevabı vermesi hususunda anlaşmıştır. Neyse, gelirler restorana ve o kızı görüp yanına gelirler. Kıza:

- Affedersiniz, size bir soru sorabilir miyiz? derler. Kız kabul edince de soruyu sorarlar. Garson kız pek fazla düşünmeden:

- $x^2/2$ diye cevap verir. Biri kazanmanın sevinci, biri de kaybetmenin hüznüyle teşekkür ederek ayrılırlarken garson kız arkadan seslenir:

- Bir de C sabiti var.

Kumaş denince...

61. yıl

AYHAN KUMAŞ & HAZIR GIYİM

Mağaza : Ziya Gökalp Caddesi 14/A Kızılay – ANKARA
Telefon : 0312 430 55 99 0312 430 56 16 Fax : 0312 431 05 43

İmalat : Tuna Caddesi No: 22 Yenışehir – ANKARA
Telefon : 0312 435 09 84
www.ayhanmagazalari.com

hanteks

Mehmet SAYDAM
Kimya/Kimya Teknolojisi Öğretmeni

Sergi, Yükseköğretim Kurulu, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun desteklediği 60 üniversiteden öğrenci projeleri ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının desteklediği teknopark ve teknogirişim firmalarının projelerinden oluşuyor. Katılımcılar arasında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullar arasında tek okul olarak bizim buluşumuzun olması önemlidir. Buluşumuz 9. Halde M1 nolu stantta sergilendi ve ilgiyle karşılandı.

Buluşumuzun temel amacı geliştireceğimiz özel bir boya karışımı ile dayanıklılığı dolayısıyla kullanım ömrü ve yenilenme süresi uzatılmış bir boya sağlamaktır.

Buluşumuz olan Saybesbor boyası, çevre dostu olup, yol çizgilerinin uygulanmasında kullanılacak takım ve donanım sayısını azaltmaktadır. Böylece, bir yandan organik bir madde olan boyanın çevreye verdiği olumsuzlukların azaltılması sağlanırken, diğer yandan boyanın kullanıldığı alanlarda harcanacak emek ve maliyetin de azaltılması sağlanmış olacaktır.

Saybesbor boyası uygulandığı zemin üzerinde katılma süresi diğer benzer boyalar ile değişiklik göstermemektedir. Ancak aşınma dayanım süresi mevcut benzer ürünlere göre 3 kat arttırılmaktadır. Bu sayede de yılda yaklaşık olarak on milyon lira tasarruf edilerek; buna ekip ve donanım da ilave edilecek olursa, Kara Yolları Genel Müdürlüğü'nün yapacağı tasarruf yirmi milyon lirayı bulacaktır.

patent nedir?

Bir endüstriyel veya ticari buluşun, üretim ve satış hakkının belli bir süre için bir şahsa veya firmaya ait olduğunu gösteren devletçe onaylı resmi belgeye patent denir. Buluş belgesi, uyrukluk belgesi veya ihtira beratı olarak da adlandırılır.

Patent hakkı, çoğunlukla buluş sonucu olan mamullerle sınırlı tutulur. Patent, sınaî mülkiyet haklarından biridir. Seri halinde imal edilecek olan malın belli standartlara uygun olarak yalnız ilk imalatçı tarafından üretilmesi hakkını temsil ettiği gibi, buluşun çalınmasından ve taklitlerinden korunmasını da sağlar.

Patent hakkı, genellikle her ülkenin kendi sınırları içinde geçerlidir. Patent sahibi, imal edeceği mamulün başka ülkeler için de patent hakkını isterse, ayrı ayrı o ülkelere müracaat etmesi gerekir. Bazı ülkeler, başka ülkede alınan patent hakkının belli şartlar dahilinde kendilerinde de geçerli olmasına izin verirler. Uluslararası patent hakkı mevcut değildir.

Patent verme uygulaması 15. yüzyılda İtalya'da başladı. Sonraki 200 yıl içinde Avrupa ülkelerine de

yayıldı. Resmi patent tescili 1790'da Amerika'da, 1791'de Fransa'da başladı. Sonraki yıllarda birçok ülkede patent kanunları çıkarıldı.

Bir buluşa patent verilirken bazı şartlar aranır: Başkası tarafından tasarlanmış olmaması, genellikle bir yenilik taşıması, ilgili olduğu alanda önemli bir ilerleme getirmiş olması arzu edilir. Temelsiz buluşlara patent verilmez. Patentli mamullerinde değişiklik yapan kâşifler, müracaat etmek suretiyle "ek patent" alabilirler.

Patent, bir çeşit şahsi mülktür. Satılabilir, ipotek edilebilir ve miras olarak kalabilir. Patent sahibi, ürettiği malının başkaları tarafından imalini, kullanımını ve satılmasını engelleme hakkına sahiptir. Dilediği kimselere buluşunun imal, kullanım veya satış haklarından herhangi birini bir lisans aracılığı ile devredebilir. Buna karşılık imtiyaz hakkı veya başka çeşit karşılık alır.

Patentli bir mamulden yetkisiz olarak faydalanmaya kalkışanlar mahkeme kararıyla tazminat ödemek zorunda kalırlar. Buluşların kalitesine göre patent süreleri farklı olmakla birlikte çoğu ülkede 16-20 yıl arasında değişir.

24-27 Ekim 2013 tarihleri arasında İstanbul'da Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Türk Patent Enstitüsü ve TÜBİTAK desteği ile düzenlenen İnovasyon Türkiye Fuar Merkezinde yapılan Yenilikçi Teknolojiler ve Buluşlar Fuarına katıldık. Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanının da davetli olduğu fuarda, 588 yerli proje ilk defa sergilendi.

Tasarlayan, üreten, buluş yapan, patent alan ile yatırımcıyı, sanayiciyi ve girişimciyi aynı çatı altında buluşturmaya amaçlayan fuarın; projelerin, tasarımların, buluşların ve patenti alınan ürünlerin, hızla sanayiye kazandırılması yönünde katkı sağlaması bekleniyor.

Semra ÇAM
Kimya Öğretmeni

nükleer karne

Türkiye yaklaşık elli senedir nükleer teknolojinin ülkeye getirilmesi ve nükleer enerjiden faydalanılması konusunda hem bilimsel ve teknik, hem de politik sahada çalışmalar yapıyor, peki ya SONUÇ?

Aslında Türkiye'nin nükleer macerası dünyayla aynı dönemde yeşermiştir, yani 1960'larda... Nükleer santral, enerji kaynaklarına alternatif oluşturması, yakıt maliyetlerinin düşüklüğü, dışa bağımlılığın azaltılması ve çevre kirliliği açısından en temiz enerji elde etme yöntemi olması nedeniyle tercih ediliyor.

Dünya enerji üretiminde yeni yollar ararken nükleer enerji birçok ülke için en iyi alternatif olarak belirmiştir ve nükleer santral inşaatları başlamıştır.

1955 yılında 'Atom Enerjisinin Barışçıl Amaçlarla Kullanılması' amacıyla toplanan I. Cenevre Konferansı'ndan sonra, Türkiye'de 1956 yılında Başbakanlığa bağlı bir "Atom Enerjisi Komisyonu" kuruldu.

Türkiye 1957'de Birleşmiş Milletlerin bir kuruluşu olan Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA)'nın üyesi oldu.

Türkiye'de ilk nükleer çalışma ve araştırmalar ise 1962'de İstanbul'da Küçükçekmece Gölü kıyısında kurulan 1 MW güçlü TR-1 araştırma reaktörüyle başladı. 1980'lerde bu reaktörün gücü 5 MW güce çıkarıldı (TR-2).

1962 yılında Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezince 1 MW gücünde TR-1 adında 'Havuz' tipi bir deney reaktörü işletmeye alındı ama elektrik üretimi amacıyla kurulması tasarlanan nükleer santrallerle ilgili ilk etütler 1967-1970 yılları arasında yapıldı.

1970 yılında Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) kuruldu ve TEK'e bağlı olarak kurulan Nükleer Enerji Dairesi 1972 yılı başında çalışmaya başladı.

Nükleer reaktörler 1950'li yılların başından bu yana dünyada elektrik üretiminde kullanılmaktadır. Şu anda ise dünyada elektrik enerjisinin %17'sinin nükleer enerji ile üretildiğini biliyor muydunuz? Peki ya Türkiye bu yüzden neresinde? Şimdilik hiçbir yerinde, peki ya ileride?

1970'li yılların başlarında, nükleer santral sahası için fizibilite ve yer araştırmaları gerçekleştirildi. Bu çalışmalar kapsamında, nükleer santralin maliyet/fayda açısından kurulabileceği en uygun yerler olarak Mersin-Akkuyu,

Sinop-İnceburun, Kırklareli-İğneada sahaları belirlendi.

Akkuyu sahası için TEK tarafından saha lisans çalışmaları gerçekleştirilmiş ve yapılan yer etütlerine ve araştırmalarına dayanarak Akkuyu için "Yer Raporu" hazırlandı. Bu rapor, lisanslama otoritesi olan Başbakanlık Atom Enerjisi Komisyonuna sunuldu. Lisanslama otoritesi, 1976 yılında Akkuyu sahası için "yer lisansı" verdi.

Türkiye, Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması olan NPT'yi 1980 yılında imzalayıp onaylayarak nükleer silah imal etmeyeceğini ve bunların yayılmasına da aracı olmayacağını taahhüt etti.

Eylül 1984'te, hükümetçe "nükleer santrallerin imalatçı firmalarla oluşturulacak bir ortaklık vasıtasıyla kurulması, 15 yıl süreyle işletilmesi ve tüm borçların enerji satışlarıyla geri ödenmesinden sonra devredilmesi" tarzında yapılan öneri, nükleer santral projesine önemli bir boyut kazandırdı. Bu girilen yeni yol ve yeni boyut ise Çernobil faciasına kadar sadece iki yıl devam edebildi.

çernobil

Çernobil'de açığa çıkarak serbest kalan radyoaktif enerji, İkinci Dünya Savaşı sırasında Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan bombaların oluşturduğu radyasyondan iki yüz kat daha fazlaydı.

26 Nisan 1986 tarihinde 'nükleer tarihinin en büyük felaketi', Ukrayna Çernobil nükleer santralinde meydana geldi. Sistemin başarısızlığına, 4 numaralı ünite devreye girdikten iki yıl sonra, güvenlik sistemini test etmeye çalışan teknisyenlerin bir dizi hatalı girişimi neden olmuştu.

Teknik olarak, 4 Numaralı reaktörün başarısızlığı, kısaca şu şekilde açıklanıyordu:

"Teknisyenler, reaktörün acil su-soğutma sistemini ve acil durumlarda reaktörü kapatacak olan güvenlik sistemini devre dışı bıraktılar. Bu yapılan ilk iki hataydı ve peşi sıra, reaktörün çalışma gücünü yüzde 7'ye düşürdüler ve reaktördeki çubukları yerlerinden çıkardılar. Art arda yapılan bu hataların etkisiyle, 26 Nisan sabahı çekirdek zincir reaksiyonu kontroldeydi.

Meydana gelen patlamalarda önce reaktörün çelik kapağı, daha sonra da santralin beton kapağı parçalanarak, gökyüzüne büyük bir alev topu yükseldi.

Bunun sonucunda atmosfere, büyük miktarlarda radyoaktif madde yayılmaya başladı. Reaktördeki zirkonyum ve grafitin yüksek sıcaklıktaki buharla karşılaşması sonucu oluşan hidrojen yanarak, bütün

santrali alevler içinde bıraktı."

Kısacası, kazanın ana nedeni, teknisyenlerin reaktörün çok düşük güçle ve tehlikeli bir biçimde çalışmasına izin vermeleriydi.

Başlangıçta Sovyet hükümeti, Çernobil'deki kazayı dünyadan gizlemeye çalıştı ancak radyasyonun İsveç gözlem istasyonlarınınca tespit edilmesi üzerine, Çernobil nükleer santralinde bir kaza olduğunu kabul etmek zorunda kaldı. İki günlük bu gecikme, Çernobil bölgesinde yaşayan insanların geç tahliye edilmesine ve felaketin ölümcül etkilerinin artmasına yol açtı.

Çernobil'de açığa çıkarak serbest kalan radyoaktif enerji, İkinci Dünya Savaşı sırasında Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan bombaların oluşturduğu radyasyondan iki yüz kat daha fazlaydı.

Radyoaktivite çoğunlukla Ukrayna, Beyaz Rusya ve Rusya üzerinden rüzgârla yayıldı, İtalya ve Fransa gibi ülkelerde radyasyon tespit edildi. İlk doz olarak öncelikli etkilenen ülke Bulgaristan olarak belirlenirken, İngiltere meralarında radyasyon görüldü, hayvan otlatılması yasaklandı.

Çernobil kazasından, Rusya, Ukrayna ve Beyaz

Rusya'da 7 milyon kişiyi etkilendi. 4.000 çocuk daha sonra kontamine (radyasyon bulaşmış) süt içtiklerinden dolayı tiroit kanserine yakalandı. Santraldeki tehlikeyi önleme çalışmalarında yer alan 600 bin işçi, radyasyona maruz kaldı.

Hindistan, İran, Brezilya ve Çin'de 5 milyon kişi, radyasyondan etkilendi. Kademeli olarak ve çeşitli derecelerde olmak üzere radyasyon Türkiye, Kıbrıs, Suriye, İran, Irak, Mısır, Afrika kıyıları ve Doğu Avrupa'nın tümü, Yunanistan, Romanya, eski Yugoslavya, Arnavutluk gibi ülkeleri etkisi altına aldı.

Kazanın ardından radyasyon sızıntısını durdurmak için 4 numaralı reaktörün üzeri betonla örtüldü.

Bununla birlikte bugün, beton kaplamalarda ciddi çatlaklar oluştuğu gibi, deprem ve şiddetli fırtınalarda beton kaplamanın etkilenme ihtimali çok yüksektir.

Reaktörün üzerinin yeniden betonla kaplanabilmesi için 4 milyar dolar gerektiği için sızıntı tehlikesi artarak sürmektedir.

1986 yılındaki bu korkunç nükleer kaza sonrası birçok ülke, nükleer santralleri kapatmak, mevcut inşaatları durdurmak için çaba göstermekte.

fukushima

son yıllarda yaşadığımız
en büyük nükleer felaket

Fukushima Nükleer Santrali kazaları 9.0 büyüklüğündeki 11 Mart 2011'de Tōhoku depremi ve tsunamisi sonrasında meydana geldi. Honşu adası açıklarında meydana gelen bu deprem, Japonya'da büyük bir tsunamiye yol açtı. Tsunami nükleer santraldeki üç etkin reaktörün kapatılmasına sebep oldu. Santralde Tokyo Elektrik Güç Şirketi (TEPCO) tarafından işletilen altı tane kaynayan su reaktörü bulunmaktadır.

Tsunami elektrik şebekesine zarar verdi ve santralin jeneratörlerini su bastı, bu da santralde bir elektrik kesintisine neden oldu. Bunu takip eden soğutma eksikliği santralde kısmi erime ve patlamalara neden oldu, altı reaktörün tamamında ve merkezi kullanılmış yakıt tankında sorunlar meydana geldi.

Deprem meydana geldiğinde 4, 5 ve 6 numaralı reaktörler yapılması planlanan bakımlar nedeniyle kullanılmamaktaydı. Diğer reaktörler depremden sonra otomatik olarak kapatıldı ve acil durum jeneratörleri reaktörleri soğutmak için su pompalarını çalıştırdı. Santralin 5,7 metrelik bir tsunamiye dayanabilecek önlem amaçlı bir duvarı vardı; fakat depremden 15 dakika sonra santral 14 metrelik bir tsunamiye maruz

kaldı ve duvarın herhangi bir koruyucu etkisi olmadı. Tesisin elektrik şebekesiyle olan bağlantısı ciddi hasar aldı. Aşağıda bulunan jeneratörler de dahil olmak üzere tüm santral sular altında kaldı. Bunun sonucu olarak jeneratörler devre dışı kaldı ve santraldeki nükleer yakıt radyoaktivitenin bir etkisi olarak aşırı ısınmaya başladı. Tsunami nedeniyle meydana gelen su baskınları başka bölgelerden yardım gelmesini zorlaştırdı.

Kısa sürede 1, 2 ve 3 numaralı reaktörlerde kısmi erimenin kanıtları ortaya çıktı; hidrojen patlamaları sonucu 1, 3 ve 4 numaralı reaktörleri barındıran binaların tepe kısımları havaya uçtu; 2 numaralı reaktörün içindekiler bir patlama sonucu zarar gördü ve 4 numaralı reaktörde yangınlar meydana geldi. Bunun yanı sıra, 1-4 numaralı reaktörlerde saklanan kullanılmış yakıt tanklarındaki su seviyesinin düşmesi sonucu tanklarda aşırı ısınma meydana geldi.

Radyasyon sızıntısından kaynaklanan korkular santralin etrafındaki 20 km çapındaki alanın tahliye edilmesine sebep oldu, bu sırada 170 ile 200 bin kişi tahliye edildi. Santraldeki işçiler aşırı radyasyona maruz kaldı.

11 Nisan 2011 günü Japonya Nükleer Güvenlik Kurumu, Fukushima Daiçi Nükleer Santralindeki nükleer sızıntının tehlike derecesini radyolojik durum ölçeğine göre 7'ye yani Çernobil reaktör kazasıyla aynı seviyeye çıkarmıştır.

KAMUOYUNDAN GİZLENEN
ÖNEMLİ NÜKLEER KAZALAR

Kamuyundan gizlenen ancak Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı ve Greenpeace tarafından yapılan araştırmalar sonucunda ortaya çıkan 400 nükleer kazadan bazıları şöyle:

- 1952 Kanada deneme reaktörü infilak etti.
- 1958 Yugoslavya: Ölümle sonuçlanan ilk nükleer kaza Vinca Nükleer Santralinde meydana geldi. Deneme reaktörü çekirdeğinin aşırı ısınması sonucu bir bilim adamı yaşamını yitirdi.
- 3 Ocak 1961 ABD: Idaho Falls yakınlarındaki bir nükleer deneme reaktöründeki kazada üç işçi öldü.
- 11 Şubat 1981 ABD: Nükleer soğutma sisteminde kullanılan yaklaşık 100 bin galonluk sıvının dışarı sızması sonucunda 8 işçiye radyasyon bulaştı.
- 25 Nisan 1981 Japonya: Bir nükleer reaktörün onarımı sırasında 100 işçi radyasyondan etkilendi.
- 6 Ocak 1986 ABD: Bir silindir dolusu nükleer maddenin yanlış ısıtılması sonucu meydana gelen patlamada 1 işçi öldü, 100 işçi hastaneye kaldırıldı.

Çernobil sonrası meydana gelen kazalar

- 1987'de İngiltere'de gaz patlaması
- 1989'da İstanbul Büyükçekmece Araştırma Reaktörü'nde yangın
- 1989'da İspanya'da gaz soğutmalı reaktörde yangın
- 1991'de Japonya'da bir boru hattının kopmasıyla oluşan radyoaktif buhar kaçağı
- 1992'de Rusya ve 1995'te Japonya'da nükleer kazalar
- 30 Eylül 1999: Japonya'daki Tokaimura uranyum işleme tesislerinde gerçekleşen sızıntı sonucu çok sayıda işçi ve bölge halkı yüksek derecede radyasyona maruz kaldı.

Çernobil sonrası Türkiye’de olanlar ise:

1984 yılında OECD Nükleer Enerji Ajansı (NEA)’na üye olan Türkiye’de, 1986’da meydana gelen Çernobil nükleer santral kazasının yarattığı olumsuz ortam dolayısıyla nükleer santrallerle ilgili çalışmalar askıya alındı.

Askıya alınan politikanın ne olduğunu halkın yüzde kaçını biliyordu sizce? Nükleer, radyasyon, santral... Türkiye aslında bu kavramlarla Çernobil ile tanıştı.

Radyasyonun etkileriyle ilgili yayınlara yasak getirilirken, halkı ‘rahatlatma’ kampanyası başlatıldı. 1990’ların sonuna doğru elektrik enerjisi üretmek üzere nükleer güç santrali yapımı için çalışmalar tekrardan hız kazandı. Ocak 1993 tarihinde, Akkuyu Nükleer Santral Projesi Resmi Gazete’de yayınlanarak tekrar yatırım programına alındı.

2002 yılı sonlarında, Başbakanlığa bağlı lisanslama otoritesi olarak görev yapmakta olan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK), Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlandı.

Kasım 2004 tarihinde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve TAEK, inşasına 2007 yılında başlanacak toplam 5000 MWe’lik üç nükleer reaktör yapılacağını açıkladı.

2006 Nisan ayında, Türkiye’nin ilk nükleer santral sahası olarak Sinop’un seçildiği açıklandı.

Peki, tüm bu gelişmelerin ülkemiz enerji politikasında yeri ve etkileri, atılan adımların doğru olup olmadığı hakkında zıt kutupların artışı ve eksilerini tartışarak halk için en iyisini yapmak için ülkemizin herhangi bir çalışması var mı?

Maalesef hayır! Üstelik Türkiye’nin dünyada 17. büyük ekonomi olmasına karşı nükleer enerji kullanan 20 küsur ülke arasında olmaması da ayrıca düşünülmesi gereken bir yön. Bundan dolayı ülke içerisindeki nükleer taraftarlarının ve nükleer karşıtlarının ezberlerini bozması, ülke geleceği için en sağlıklı kararın verilebilmesi için bir müzakere sürecinin başlatılması şart.

Nükleer enerji üretimine popülist tavırlarla en baştan karşı çıkmak çok kolaycı, topyekûn savunmak da çok riskli bir yaklaşım. Bu konuyu iyice irdelememiz gerekiyor. Maalesef bugün nükleer reaktör inşasının Türkiye için faydaları ve zararları objektif olarak ele alınmıyor; meseleye birçok kişinin yaptığı şekilde takım tutar gibi bakmak da kamuoyuna yapıcı bir perspektif sunamıyor.

Nükleer yanlısı çevreler, nükleer enerjinin getireceği riskleri gözardı ederek reaktör inşasını gözü kapalı savunurken, karşıt çevreler ütopyik bir idealistlikle gerçekçilikten uzaklaşarak nükleer enerjiye topyekûn karşı çıkıyor. Bu süreçte iki tarafın da kalıplaşmış belirli önyargıları aşamadığını, tarafların kimi zaman kulaktan dolma, kimi zamansa kasıtlı yanlış bilgilendirmelerle

meseleyi kendi çıkarları doğrultusunda manipüle etmeye çalıştıklarına tanık oluyoruz.

Türkiye’nin geleceği açısından çok stratejik olan meseleyi analiz ederken, konuya iki ana belirleyici unsur çerçevesinden yaklaşmalıyız. Olumsuz senaryonun gerçekleşmesini engellemek için ulusal enerji üretiminin artırılması, üretilen enerjinin verimli dağıtılması ve kullanılması, aynı zamanda da enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi gerekiyor.

Bu çerçevede 130 milyon litre petrol yerine 1 kg uranyum ile aynı enerji üretildiğini biliyor muydunuz? Nükleer enerji, enerjide tehlike çanları çalmaya başlayan Türkiye’nin bu problemine çözüm getirebilecek potansiyele sahip.

İkinci belirleyici ana unsur ise nükleer enerjinin sıfır riskli bir enerji üretim metodu olmadığı, beraberinde önemli riskler de getirdiği gerçeğidir. Konunun salt siyah yahut beyaz olmadığını kavradıktan sonra ise bir müzakere ve diyalog yöntemiyle kararın bir oldubittiye getirilmeden, toplumun ve bürokrasinin bütün kesimleri tarafından ciddi bir şekilde tartışılması, fayda-risk analizinin yapılması gerekiyor.

ÜLKEMİZDEKİ NÜKLEER SANTRAL PROJELERİ**1- AKKUYU NÜKLEER SANTRAL PROJESİ**

12 Mayıs 2010 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Akkuyu Sahası’nda Bir Nükleer Güç Santralinin (NGS) Tesisine ve İşletimine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşma” imzalanmıştır. Anlaşmaya istinaden Mersin Akkuyu Sahası’nda 4800 MW toplam kurulu güce sahip VVER 1200 tipi 4 reaktör kurulacaktır.

13 Aralık 2010 tarihinde Akkuyu NGS Elektrik Üretim A.Ş. adı ile Proje Şirketi kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. Proje Şirketi % 100 Rus sermayeli ancak Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına tabi bir anonim şirkettir. Akkuyu NGS Projesi, ülkemizde tek kalemde yapılan en büyük yatırımdır. Akkuyu sahası 2011 yılında Proje Şirketi’ne tahsis edilmiştir. Proje Şirketi tarafından 26 Mayıs 2011 tarihinde tam kapsamlı mühendislik ve saha etüt çalışmaları başlatılmıştır. Proje Şirketi bugüne kadar sahada deprensellik, tsunami, meteoroloji, jeoloji çalışmaları yapmıştır. İlk ünitenin 2019 yılında elektrik üretmeye başlaması planlanmaktadır. Diğer ünitelerin ise birer yıl arayla devreye alınması planlanmaktadır. Akkuyu NGS’nin işletme dönemi 60 yıl olarak öngörülmektedir.

2-SİNOP NÜKLEER SANTRAL PROJESİ

3 Mayıs 2013 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında Sinop’ta NGS Tesisine ve İşletimine Dair Anlaşma” imzalanmıştır.

Gamze ÖNCÜ
Rehber Öğretmen

Gençlik dönemi 11-12 yaşlarında başlar, 22-23 yaşlarında sona erer. Bu yaşlar arasında gençlerin kendi kişiliğini bulmuş olması gerekir. Erikson, kimlik gelişiminin sadece bu yaşlar arasında sınırlı kalmadığını, ömür boyu sürdüğünü söylemiştir. Her çocuk kişilik özelliklerini kendisi için önemli olan, yakınında bulunan büyüklerinden etkilenecek öğrenir. Kişilik doğar doğmaz edinilmez. Kişilik dediğimiz; diğer insanlar tarafından fark edilen duygu, düşünce, davranış ve tutumlarımızdır. Toplumsal rollerimizi cinsiyet kimliklerimizi (kadın erkek) de aile içinde öğrenmeye başlıyoruz. O yüzden ailelerin cinsiyete dayalı bir ayrımcılığı sergilememeleri gerekmektedir.

Çatışma çözebilme, duygusal olgunluk kazanabilme, çevre ile iyi ilişkiler kurabilme, hayatına hedef koyup yön verebilme bu çağlarda şekillenir.

Genç, kendi değer yargılarını belirlerken içinde bulunduğu aile ortamından etkilenir. Fakat sıkıntı yaratan, kendi değer yargılarının sürekli değişmesidir. Bu onu bocalatabilir ve daha kolayca kaçmak adına savunma mekanizmaları geliştirebilir.

Çocukluk döneminde yaşanan anlaşmazlıklar ve sorunlar gençlik dönemine yansır ve pek çok doğru yapması gereken işlerde hata yapılmasına neden olur.

Genç, aile ortamında değerli olma duygusunu, güvende olmayı, dayanışmayı, sorumluluk almayı, problem çözebilme, kendini gerçekleştirme duygularını yaşayabilmelidir. Anne babaların çocuklarına karşı en büyük sorumlulukları onları kendilerine yeten birer birey olarak yetiştirmektir. Bunu sağlamak için çocuklara doğru örnek olmak, onları uygun sınırlar ve kurallarla korumak, desteklemek, onlara güven vermek gerekir. Çocuklar anne babalarından, yaşam için gerekli becerileri kazanmak ve tutarlı, güvenli aile ortamında yaşamak isterler.

Aile, genç adına kararlar alır, ders çalışma zamanını hatırlatır, arkadaş seçimine müdahale eder, meslek seçiminde dayatmalar yaparsa gencin kişilik gelişimi tam olarak gerçekleşmez.

Günümüzde çekirdek aile daha çoktur. Köyde ve kentte evlere giren televizyon sayesinde çocuğa verilen önem ve eğitim ile ilgili bilgiler alan aileler bunları uygulamaya başladılar. Bu işi yaparken iyi bir şey yapma amacı vardı. Fakat kendi değerlerimizle yoğrulup yapılmadığı için bu yapılanlar tam oturmadı. Bilimsel kısmı kulaktan duyma ve tavsiyelerle ilerleyince istenilen sonuçlar elde edilemedi. Elleriyle çocukları okula, dershanelere, kurslara taşıdılar; ödevlerini yaptılar, onlar adına hayatlarını planladılar. Daha sonra da “Bu çocuklar sorumluluk almıyor, hatırlatma yapmadan görevlerini yapmıyorlar.” diye çocuklarından yakındılar.

Oysa aileler çocuklarına kendi yaşamlarını planlama fırsatı tanınmalıdır.

gençlik dönemi

Genç, aile ortamında değerli olma duygusunu, güvende olmayı, dayanışmayı, sorumluluk almayı, problem çözebilme, kendini gerçekleştirme duygularını yaşayabilmelidir.

Funda MUTLU
Felsefe Grubu Öğretmeni

Cumhuriyet tarihindeki ilk modernleşme hareketleri Atatürk'ün ilke ve devrimleriyle başlamıştır. Modernleşmeyi algılayış tarzımız "batılılaşmadır". Yine bazı çevreler modernleşmeyi din karşıtı olarak düşünüp karşıt tepkiler geliştirmiştir. İlke ve devrimleri kabul eden çevrelerin ise bunları ne kadar içselleştirdiği tartışılabilir.

Sosyolojik bir kavram olan "Kültürel Gecikme" kavramı maddi kültür öğelerinin hızlı değişmesine rağmen manevi kültür öğelerinin (gelenek, görenek, örf, adet, töre, vs.) daha yavaş değişmesi sonucunda ikisi arasında yaşanan boşluğu anlatır. Buna verilen en güzel örnek ise "Mercedes'ten inen şalvarlı amca" örneğidir. Toplumun modernleşmeden anladığı acaba bu mu? Yani kullandığın araç gereç, teknoloji gibi maddi kültür öğelerini batılılaştırıp geleneklerden taviz vermemek mi? İşte tam burada kuşak farkı çıkıyor karşımıza. Günümüzde genç kuşak modernleşme kavramını batılılar gibi giyinme, onlar gibi konuşma, onlar gibi

beslenme ve daha birçok şekilde anlamışlar, kendi öz kültürlerine yabancılaşıp kendi öz kültürlerini geri kafalı olarak değerlendirmeye başlamıştır. Batılılaşma hareketleri ile ilgili olarak kadının statüsünde önemli değişiklikler yapılmış ancak boşanma oranlarındaki artış ise ciddi bir şekilde göze çarpmaya başlamıştır. Gençlerin bir kısmının anne baba ile değil de arkadaşları ile yaşamayı tercih etmeye başlaması, orta yaşlılar arasındaki marka yarışı, akrabalık bağlarının gittikçe zayıflaması, hatta çocukların akrabalarının bir kısmını tanımaması, insanların bencileşmesi, Türk kültürüne uymayan kıyafetler, Türkçeye aykırı birçok kelime ve daha aklıma gelmeyen birçok değişim modernleşmenin gereği midir? Yoksa biz yaptığımız her şeyi modernleşme kılıfına mı sokuyoruz? Bir yazarımızın köşe yazısında dediği gibi "tontışko, kokiştö" gibi seslenmelerle çağdaşlaşmış olacak mıyız?

Cemil Meriç, "Cemil Meriç ile Türk Modernleşmesi Bir Bakış" kitabında aslında çağdaşlaşma sözünün

dünyanın hiçbir dilinde olmadığını söyler. Hele Avrupalıların bu kelimeyi hiç kullanmadığını, bunu bizim kendini elit sanan, milletinden farklı görenlerin uydurduğunu söyler. Ancak şunu iyi ayırt etmeliyiz. Her ne olursa olsun onu kullanan insanoğludur. Nasıl ki bilimi bir sürü amaç uğruna kullanıyorsak, kültürü de kendimize uydurmayı biliyoruz. Birçok hastalığa şifa, buluşa ön ayak olan bilim; Hiroşima'ya, Suriye'ye, Irak'a, Filistin'e facia getirmedi mi? Ama bunu bilim kendi kendine yapmadı. İnsanoğlu onu nasıl kullanmak istediye öyle kullandı.

Peki, modernleşmeyi nasıl kullanıyoruz?

Ünlü Türk sosyologu Ziya Gökalp maddi kültür öğelerine medeniyet, manevi kültür öğelerine hars demiştir. "Batının medeniyetini alınız ancak harsını almayınız." diye Türk milletine öğütte bulunmuştur. Ancak biz bu öğüdü pek anlamamışa benziyoruz. Fakat bu bizim milletimizin suçu mu? Teknolojik aletlerle evlerimizin içlerine kadar giren sözde çağdaş Batı toplumlarının hiç suçu yok mu? 1980'lerden beri her eve giren televizyonlarla Amerikan, Avrupa toplumları yaşam tarzları özendirilmedi mi? Dallas ile başlayan Amerikan dizi furyalarında çoluk çocuk bütün ailenin kadeh tokuşturup, gayri meşru ilişkileri çağdaş olarak gösterip her yabancı dizide karşımıza çıkan kilise öğesi ile hristiyanlıktan yüzyıllar sonra gelen İslamiyet geri, örümcek kafalı bir din olarak lanse ettirilip hristiyanlık modernlik olarak işletildi bilinçaltılarımıza.

Oysa Avrupa üniversitelerinde 19. yüzyıla kadar İbn-i Sina'nın tıp kitapları okutulup akıl hastaları zincire vurulup işkence edilerek içlerine giren kötü ruhtan kurtulmaları düşünüldüğünde Osmanlıda hastalar musiki eşliğinde tedavi edilmekteydiler. Karanlık Orta Çağ diye bilinen Avrupa'da sanat, bilim, felsefe gibi daha birçok alan kilisenin hâkimiyetindeyken Türk-İslam dünyasında bilimsel birçok buluşa imza atılmış, ancak bunlara Avrupalılar sahip çıkmışlardır.

İlk toplumsal sınıflandırmayı yaparak tarihteki ilk sosyolojinin kurucusu olarak Fransız Auguste Comte sayılmıştır. Peki, sizce şimdi kim daha çok modernmiş. Kim kimden modernizmi, çağdaşlaşmayı öğrendi?

Sevgili öğrenciler, sizler bizim geleceğimize, sizler toplumsal değerlerimize ne kadar sahip çıkarsanız o ölçüde daha sağlam bir toplum ve daha sağlam nesiller oluşacaktır.

Modernleşmeyi ve çağdaşlaşmayı olması gerektiği gibi anlayıp kendimizden ödün vermeden, aslımızı inkar etmeden daha çok sosyal hayatımızda değil de düşünce tarzımızda ve işlerimizde, çalışma hayatımızda benimseyip daha güzel gelecekler için vesile kılmalıyız. Unutmayın çağdaşlaşmak bedenimizi sergilemek ya da anlamını kendimizin bile bilmediği kelimelerle konuşmak değildir.

Çağdaşlaşmak, Ulu Önder Atatürk'ün dediği gibi 'muassır medeniyetler seviyesine' ulaşmaktır.

çağdaşlaşmak mı? modernleşmek mi?

Çağdaşlaşmak kelimesi çağın şartlarına ayak uydurmak anlamını çağırıyor bizde. Peki ya modernleşmek, modernleşmeden anladıklarımız ne?

Bana her zaman modern kelimesinin karşıtı geleneksel gibi gelmiştir. Acaba geleneklerimize bağlı kalarak da modernleşebilir miyiz, yoksa modernleşmek için değerlerimizden ödün vermek zorunda mıyız?

Nurşen YILDIRIM
Edebiyat Öğretmeni

demokrasiye bağlı olarak yetiştirilmesi ve nihayet iş ve üretim alanında kişilerin gerekli bilgilerle donatılıp üretici birer eleman haline getirilmesidir.

Bir diğer tanıma göre eğitim; bireyin toplumsal yeteneğinin ve en elverişli düzeyde kişisel gelişmesinin elde edilmesi için seçilmiş ve denetimli bir çevreyi (özellikle okulu) içine alan toplumsal bir süreçtir.

Kant'a göre eğitim, insanların mükemmelleştirilmesidir. J.J.Mill'e göre kişinin kendisi ve başkaları için bir mutluluk aracı. H.Spencer'e göre de iyi yaşama olanakları sağlayan etkinliklerin tümü. Ya da "bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak istedik değişme meydana getirme süreci"dir.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 26. maddesinde; "Her insanın eğitim görme hakkı vardır. Eğitim parasızdır, hiç olmazsa ilk ve temel eğitim evresinde böyle olmalıdır. İlköğretim zorunludur. Teknik ve mesleki eğitimden herkes yararlanabilmelidir. Yüksek öğretim herkese yeteneklerinin ve başarılarının elverdiği ölçüde tam bir eşitlikle açık olmalıdır. Eğitim, insan şahsiyetinin tam gelişmesi ve insan hakları ile temel özgürlüklere saygının güçlenmesini amaçlamalıdır. Bütün uluslar, ırk ve dinler arasında anlayışı, hoşgörü ve dostluğu özendirilmenin ve Birleşmiş Milletler'in 'barış'ın korunması yolundaki çalışmalarını geliştirmelidir. Anne ve babalar, çocuklarına verilecek eğitimin türünü seçmek hakkına sahiptirler." denilmektedir.

Tarihsel Süreç

Eğitim, insanlık tarihinin her döneminde var olduğu halde ancak Fransız Devrimi'nden sonra bir hak olarak kabul görmüştür. Devrim'den önce eğitimden yalnızca ayrıcalıklı kesimler (soylular, aristokratlar vb) yararlanabiliyordu. Fransız Devrimi'nin düşünsel çerçevesini hazırlayan aydınlar; özgürlük, eşitlik, kardeşlik ilkelerini insanların doğuştan sahip oldukları bazı "doğal haklar"ın varlığına bağlamışlardı. Devrimden sonra eğitimin bir hak olduğu bütün kesimler tarafından kabul edilmesine rağmen, devletler tarafından sahiplenilerek hayata geçirilmedi.

Türkiye'de ise, Osmanlı toplumunda yaygın bir kamu eğitim sistemi ve anlayışı, Tanzimat Dönemi'ne kadar söz konusu olmamış, devlet sadece kendi kadrolarını yetiştirmek için Enderun ve Medreselere önem vermişti. Sıbyan Mektepleri dışında, zenginlerin çocuklarını eğitmek için "lala" denilen, özel öğretmen tutmaya ilişkin bir uygulama vardı. Bunların dışında Anadolu'da tekke, tarikat, dergah gibi dinsel kurumlarda oldukça yoğun işleyen yaygın ve informal bir dinsel eğitim pratiği sürmüştür. Ayrıca zanaatkarların dinsel ve geleneksel motifler çerçevesinde örgütlendikleri Loncalar da ilkel bir sosyalizasyon faaliyeti sürdürebiliyordu.

1839 Tanzimat Fermanı'nın yayımlanmasından sonra eğitim ilk kez kamusal bir görev olarak algılanmaya

başlanmış, 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi'nde, ilköğretimin tüm vatandaşlara zorunlu ve parasız sağlanacağı ilan edilmiş, ancak bu karar hiçbir zaman tam olarak benimsenip yaşama geçirilmemiştir.

1923 yılında kurulan yeni Cumhuriyet rejimi, beraberinde köklü sosyal, ekonomik, politik ve kültürel değişiklikleri getirmiştir. Batılılaşma yolunda bir dizi düzenleme ve değişiklikler önce toplumun eğitilmiş, şehirli tabakası tarafından içtenlikle benimsenmiştir. Laik ve modern bir eğitim sisteminin kurulması, bu gelişmenin hayati öneme sahip olan bir parçasıdır. Halifelik kaldırılmasından sonra öğretimde birliği sağlamak amacıyla 3 Mart 1924'te "Tevhid-i Tedrisat Kanunu" çıkarılmıştır. Bu yasa ile bütün okullar Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlanmış ve böylece ikili eğitim sisteminden uzaklaşmıştır. Yeni kurulan devlet, medrese ve dini okulları kapatarak laik eğitim düzenine yönelmiştir.

Eğitim alanında Türkiye'deki en önemli, köklü ve modern değişim, 17 Nisan 1940'ta kurulan 1947'de de kapatılan Köy Enstitüleri döneminde olmuştur. Bu dönem bugün bile dünyada birçok eğitimci tarafından incelenmektedir. Köy Enstitüleri aydınlanmanın taşıyıcısı olmuştur. Eğitimi yalnızca bilgi verme süreci olarak görmeyen Köy Enstitüleri hayatın tamamını kapsayan bir eğitim sürecini hayata geçirmiştir. Köy Enstitüleri yalnızca öğretmen yetiştiren kuruluşlar olmayıp bulunduğu çevreyi araştıran, geliştiren ve çevrenin kalkınmasını da üstlenmiş kurumlar olarak ortaya çıkmıştır. Bu anlamda yerine getirdiği işlevin önemi tartışılmaz. Köy Enstitüleri kırsal yörede toplumsal, ekonomik ve kültürel kalkınmayı sağlamış; bu alanda ilgili gerekli elemanları yetiştirmek için kurulan yapılar olmuştur. Bu dönemde köy çocukları eğitimden sonra köylerine tarımda, işte, sanatta, zanaatta ve sağlık alanlarında öğretmen olarak geri gönderilmişlerdir. Köy Enstitülerinin başlıca amacı kırsal alanı kalkındırmak, köylüyü eğitmek ve öğretmenlerle köylüyü üretici duruma getirmektir. Köy Enstitülerinde yaşam, dönemin öğretmen ve öğrencilerinin anlatımı ile tam "birliktelik, katılım, yetki" ve "sorumluluk" eksenlerine oturtulmuştur. Enstitülerde kararlar yönetici-öğretici-öğrenci üçlüsünün katkı ve onayıyla alınmıştır. Köy Enstitülerine eğitim anlamında yüklenen sorumluluk ağır ve anlamlıdır. Köy Enstitülerindeki anlayış o dönemde "Eğitim, üretim içindedir" şiarıdır ve amaçları hep beraber ülkeyi kalkındırmak için üretmek ve hayata birlikte bakmaktır.

Kalkınmanın, sanayileşmenin, demokratikleşmenin, bu günü ve yarını güvence altına almanın koşullarından birinin de eğitim olduğu bugün bütün ülkelerin kabul ettiği bir gerçektir. Bundan dolayıdır ki, pek çok ülke eğitime özel bir önem vermekte; çağın gereklerine göre eğitim sistemlerini sorgulayarak yeniden yapılandırmaktadır. Bilgi çağı diyebileceğimiz bu çağ tüm dünyayı ve toplumları etkilemekte, değişime zorlamaktadır. Öğrencilerden velilere kadar toplumun tüm

neden eğitim? nasıl bir eğitim?

Eğitim Nedir?

Türkçe "eğ-" eyleminden gelen eğitim; biçim verme, eğip bükme ya da davranış değiştirme süreci olarak tanımlanmaktadır. Bu kavram uluslar arası sözleşmelerden biri olan Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde "insan kişiliğinin tam gelişmesine yardım" şeklinde genel ifadesini bulmuştur.

Eğitimi en geniş anlamda Emile Durkheim tarif etmiştir. Ona göre eğitim, fizik ve sosyal doğanın insan üzerinde bıraktığı etkileridir. Ama eğitimden asıl anlaşılması gereken eğitim öğretim kurumlarında yani okullarda sürdürülen faaliyetlerin tümüdür. Çocuğun kalıtım yoluyla getirdiği özelliklerinin keşfedilip azami ölçüde geliştirilmesi, yeni yetişmekte olan kuşağa toplumsal ve kültürel değerlerin aşılanıp öğretilmesi, bireyin toplumun değişim şartlarına ayak uydurabilmesi için gerekli bilgi, görgü, beceri ve alışkanlıklarla donatılması, kişilerin

kesimlerindeki bireyler, değişen koşulların getirdiği yeni bilgileri öğrenmek zorunda kalmaktadır. Bu dönüşümde en büyük görev eğitime düşmektedir. Bu gelişmelerin bireylerin eğitimden beklentilerini de değiştirdiği söylenebilir. Bir dönemler eğitimden beklenti okuma yazma becerisi iken, sanayi toplumuyla birlikte bir dalda uzmanlaşma, mesleki beceri kazandırma eğitimin işlevi olmuştur. Günümüzde bununla da yetinilmemektedir. Eğitimin teknolojik gelişmelere ve bunların yol açtığı değişime uyum sağlayabilecek bilgi ve beceri kazandırması, kendi mesleki alanlarındaki derinleme bilgisi yanında, disiplinler arası çalışma yapma, en az bir yabancı dil ve bilgisayar okuryazarlığı becerisi kazandırma vb. istenmektedir.

Dünyanın her yerinde eğitim sistemi, toplumların başat değerlerinin çocuklara ve gençlere aktarıldığı kurumlardır. Bu haliyle de eğitim sistemi ve okullar, toplumsal ve kültürel yapının yeniden üretildiği yerlerdir.

Nasıl Bir Eğitim

Eğitim devletin topluma ve kişiye bağışladığı bir ayrıcalık değildir. Eğitimin geniş halk kitlelerini kapsayacak biçimde genişletilmesi ve derinleştirilmesi demokrasinin kurulabilmesi ve yaşatılabilmesi için zorunludur. Bu nedenle “eğitim hakkı” söylemi önemlidir. Eğitim hakkı devletçe gerçekleştirilmesi gereken sosyal bir hakktır. Devletin vatandaşlarına eğitim özgürlüğünü tanıması eğitim hakkını sağlama açısından yeterli değildir. Yani “engel olmuyorum” demek eğitimin gerçekleştirilmesi için yeterli değildir. Bunun gerçekleştirilmesi için devletin edimde bulunması gerekir. Eğitim hakkının gerçekleştirilmesinde “eşitlik” önemli bir kavramdır. Fakat soyut bir eşitlik, doğru sonuçlara ulaşmamıza engel olur. Eşit olmayanlara eşitmiş gibi davranmak ise ayrımcılıktır. Eşitlik, eşitlerin eşitliğini açıklayabilen bir kavram olabilir ancak. Eşit olmayan tarafı eşitleyebilmek için pozitif desteklere ihtiyaç vardır. Kişilerin yetenek farklılıkları, gereksinimleri, öğrenim biçimleri, sağlık durumları; onlara farklı eğitim olanaklarının sunulmasını gerektirir. Bu ayrıcalık diğerlerine haksızlık anlamına gelmez. Örneğin gözleri görmeyen bir çocuğa daha fazla eğitim yatırımı yapmak, gözleri görenlere haksızlık değildir.

Eğitime Erişim Eşitsizliği açısından;

Bugün Türkiye’de Nüfusun, %46,1’ini ilkokul, %7,4’ünü ortaokul, %7,8’ini lise ve %3,2’sini yüksek öğrenim düzeyinde eğitim alanlar oluşturmaktadır. Hiç eğitim almamış olanlar %19,6, okula gitmemiş okuryazarlar ise % 15,9’dur.

2012-2013 eğitim öğretim yılı istatistiklerine göre, örgün eğitimde 61 bin 592 okulda, 8 milyon 883 bin 857’sini erkek, 8 milyon 350 bin 595’ini de kızların oluşturduğu 17 milyon 234 bin 452 öğrenci eğitim görüyor. Bu kurumlarda 392 bin 258’i erkek, 440 bin 468’i kadınlar olmak üzere toplam 832 bin 726 öğretmen, 538 bin 442

derslikte görev yapıyor.

Her yıl ortalama % 15 oranında öğrenci ilköğretim süreci içinde okula devam etmemekte/edememekte ve eğitim sistemi dışında kalmaktadır. Kırsal kesimde iş gücüne duyulan ihtiyaç nedeniyle çocukların okula gönderilememesi, kız çocuklarının eğitimine önem verilmemesi ve okullaşma oranının yetersizliği eğitimin istenen düzeye gelmesini engellemektedir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği açısından;

Özellikle kız çocuklarının eğitimi, eğitim hakkından yoksun kalan çocuklar arasında kız çocuklar üzerine odaklanılarak tüm çocuklar için kaliteli eğitime erişimi temin etmek anlamına gelmektedir (UNICEF, 2010). Bu ise, kız çocukları için yalnızca eğitim fırsatlarının artırılmasını değil, aynı zamanda kız çocuklarını okula devam etmekten ve okulda başarı göstermekten alıkoyan tüm engellerin sistematik biçimde ortadan kaldırılmasını gerektirir. Bu ayrıca, tüm çocukların eğitiminde ulaşabilecekleri en üst düzeye kadar ulaşabilmeleri için fırsat eşitliğine sahip olabilmeleri, kız ve erkek çocuklara karşı cinsiyete dayalı her türlü ayrımcılığın da ortadan kaldırılmasını ifade eder (MEB, 2013).

Kız çocukları ilköğretimi tamamlamama riski taşıyan en büyük toplumsal grubu oluşturmaktadır. Okuma yazma bilen annelerin kız çocuklarının okula devam etme olasılığı bilmeyenlerin kızlarından 3 kat daha fazladır. Okur-yazar yetişkin kadın nüfusu genel kadın nüfusunun % 79,6’sını oluşturmaktadır. Nüfusun cinsiyete göre dağılımında eşitlik olmasına karşın, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, geleneksel olarak, gerek kamusal yaşamda gerekse aile içinde hâlâ görülebilmektedir. Ataerkil aile yapılarında yetişkin erkeklerin ve erkek çocukların gereksinimlerine kadınlara ve kızlara göre öncelik tanınmakta, hatta kadınlar ve kız çocuklar arasında bile ayırım yapıldığı görülmektedir (UNICEF, 2010). Ülkemizin kız çocukların düşük okullaşma oranları, okur-yazar olmayan kadınların bebek ve anne ölüm oranlarının yüksekliği gibi temel göstergelerden de görülebileceği gibi, bu önemli bir sorundur.

Bütün bunlarla birlikte Unicef Türkiye’de kız çocukları eğitiminin önündeki engelleri şöyle sıralamaktadır (UNICEF, 2010; KSSGM, 2011):

- Okul ve derslik yetersizliği,
- Okulların genellikle yerleşim yerlerinden uzak olması ve birçok ailenin özellikle kız çocuklarının bu kadar yol gitmesini istememeleri,
- Ailelerin, çocuklarını, fiziksel koşulları elverişsiz okullara göndermek istememeleri,
- Ailelerin yetişkin erkekleri ve erkek çocukları kadınlara ve kızlara göre önde tutan geleneksel önyargıları;
- Çocukları evde çalıştırarak aile gelirine ek katkı sağlama eğilimi,
- Birçok ailenin kızlarının bir an önce evlenmesini

eğitimden daha önemli sayması,

- Kırsal bölgelerde kadın rol modellerinin nadiren görülmesi ya da hiç olmaması,
- Orta öğrenim imkânlarının sınırlı olmasının ilköğretime yönelik ilgiyi azaltması.

Coğrafi eşitsizlik açısından kız çocuklarının kırsal alanda okullaşma oranı % 67,3’e düşmektedir. Okur-yazar yetişkin kadın nüfusu kırsal alanda % 69’a düşmektedir.

Bölgesel eşitsizlik açısından okumaz yazmaz oranı İç Anadolu % 9,7 iken Güneydoğu Anadolu’da % 26,7’ye yükselmektedir. 2005 – 2006 öğretim yılında Türkiye genelinde derslik başına düşen öğrenci sayısı 35, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 27 olmuştur. Bu sayılar Marmara Bölgesi’nde 59 ve 49’a, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde ise 50 ve 37’ye yükselmektedir.

Kız Çocuklarının Eğitimi-Toplumsal Cinsiyet

Eğitim, özellikle toplumda dezavantajlı gruplar arasında yer alan kadın ve kız çocuklarına yönelik ayrımcılıkla mücadele etmede ve kadınların evin “özel alanın” dışına çıkıp kamusal alan içerisine dahil olabilmelerini sağlamada önemli bir faktördür. Kadınların eğitim düzeyi ekonomik, sosyal ve politik hayata katılımlarını doğrudan etkilemekte, güçlenmeleri ve kapasitelerinin ortaya çıkarmalarında önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim düzeyiyükseldikçe kadınlarınışgücü piyasalarına dahil olma ve tutunma oranları da yükselmektedir. Yüksekokul veya üniversite mezunlarının %70,9’u işgücüne katılırken bu oran ilköğretim düzeyinde %20 ,7’e inmektedir (TÜİK, 2012).

Milli Eğitim Bakanlığı’nın 2012-2013 eğitim istatistiklerine göre; 8. sınıftan mezun olan ancak açık lise de dahil olmak üzere, hiçbir ortaöğretim kurumuna kayıt olmayan 49 bin 449 öğrenci bulunmaktadır. Bu durumdaki öğrencilerden 12 bin 172’sini erkek, 37 bin 277’sini kız öğrenciler oluşturmaktadır. 4+4+4 uygulanmadan önce ortaöğretime gitmeyen kız öğrenci sayısı 16 bin 137 iken, bu yıl zorunlu olmasına rağmen ortaöğretime devam etmeyen kız öğrencilerinin sayısının iki kattan fazla artmış olması dikkat çekicidir. 2011-2012’de 8. sınıfı bitirenlerin 653 bin 22’sini erkek, 599 bin 125’ini ise kız öğrenciler oluşturmuştur. Erkek öğrencilerden 595 bin 499’u liseye kaydolarken, kız öğrencilerden 533 bin 58 öğrenci temel ortaöğretime devam etmiştir.

MEB verilerine göre zorunlu olmasına karşın, 57 bin 523 erkek ve 66 bin 67 kız öğrenci olmak üzere, toplam 123 bin 590 öğrenci bu yıl herhangi bir ortaöğretim kurumuna kayıt yaptırmamıştır. Ve çarpıcı bir sonuç Milli Eğitim Bakanlarının Meclis’teki soru önergelerine verdiği yanıtlara göre eğitim alanında yönetici kadın sayısı neredeyse yok. Bu yüzden pozitif destek uygulanan/uygulanması gereken kesimlerden biri kız çocuklarıdır. Bugün

Türkiye’de 7.5 milyon okuma yazma bilmeyen kişinin 6 milyonunu kadınlar oluşturmaktadır. 15 yaş ve üstü kadınların %22,8’i ise hala okuma yazma bilmemektedir. İlköğretim düzeyinde okullaşmada cinsiyetler arasındaki fark %7’dir. Kadınların eğitimi, uluslararası insani gelişmeyi ölçmeye yarayan temel göstergelerden biridir. Türkiye’nin de imzalamış olduğu CEDAW (mad. 10) taraf devletlerin eğitim alanında erkeklerle eşit haklara sahip olmalarını garanti altına almak üzere, kadına karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi için gerekli tüm önlemlerin alınmasını gerekli kılar. Türkiye toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştiremeyen ve 2015’e kadar gerçekleştirememe riski bulunan 12 ülkenin arasındadır. Devletin bu alana daha fazla yatırım yapması gerekmektedir.

Kız çocuklarının/kadınların eğitim süreçlerine katılımı ile ilgili sorunların kaynağında, eğitime ayrılan payın düşüklüğü, iç göçler, yoksulluk, toplumsal değerler, cinsiyetçi kalıp yargılar, eğitimin yapısından ve içeriğinden kaynaklı (programlar, öğretmen tutum ve davranışları, ders kitapları ve materyalleri) problemler bulunmaktadır.

Eğitim programlarında, kitaplarımızda deyimlerimizde, hatta problemlerimizde, esprilerimizde her gün yeniden üretilen cins ayrımcı tutumlar egemendir. Yaşamımızdan bu cins ayrımcı tutumu dışlayan insan olmayı içselleştiren mücadeleyi vermemiz gereken alanların başında eğitim alanı gelmektedir. Eğitimdeki cinsiyetçi yapılanma toplumdaki cinsiyetçi işbölümünü de pekiştirmekte, kadınların işgücüne eksik katılımına ya da belli sektörlerde yoğunlaşmalarına yol açmaktadır.

Eğitim geleneksel cinsiyetçi kalıp yargıların yeniden üretilmesinin yanında kadınların kendi güçlerini ve kendilerini güçsüzleştiren mekanizmaları fark edebilmeleri ve bunları dönüştürebilmeleri için ortam yaratma gücünü de içinde barındırır.

Öğretmen

Eğitim süreci nitelikli insan yetiştirmeye çalışan bir eylemler bütünüdür. İstenilen nitelikleri taşıyan insan yetiştirilebilmesi için de öğretmenin nitelikli olması gerekmektedir.

Yetiştirmeyi hedeflediğiniz bireyin ise doğruluğu peşinen kabul edilmiş bilgilere inanan insan değil; sorgulayan, aklın süzgecinden geçiren ve bilimsel yöntemlerle inanırılığı güçlendirilmiş bilgilere inanan bir birey olması beklenir. Böyle bir bireyin, belli bir konuda bilgi ve beceri sahibi olmakla beraber, en üst düzeyde kendini ifade eden, kendini gerçekleştirmeye çalışan ve gizli güçlerini harekete geçirmeyi amaçlayan, bu amaçla kendini güdülendirebilen bir güce sahip olması beklenir. Bireyi güdüleme ise etkili öğretmen davranışı ile olmaktadır. Öğretmendeki yeterlik duygusu çocuklardaki güdülenmeyi sağlamaktadır. Öğretmenin kişilikli önderlik yeterliliği, öğretimde yeterliği ile kişisel

birikiminin yeterliliğinin birleşmesi sonucu oluşur. Öğretmen, öğrencilerde bilgi ve becerilere karşı ilgi ve istek uyandıran, bilgiye ulaşma yollarını gösteren ve edindiği bilgileri nasıl kullanacağını öğreten, okul-çevre işbirliği ile incelemelerine rehberlik eden, tartışmalı, katılımlı bir ortam yaratan kişi olmalıdır. Gelişmiş ülkeler, eğitim sistemlerini yeniden gözden geçirmişler, öğretmenlerin yalnız iş, üretim yaşamıyla olan ilişkileri değil, aynı zamanda barış, demokrasi, insan haklarını da ders programlarına yerleştirmişler, öğretmene felsefe eğitimi vermişlerdir. Evrensel boyutta yetişen öğretmen insanlığın aydınlanmasını sağlar. Dünya barışına katkıda bulunur.

Öğretmen öğrenci merkezli, analitik, sorgulayıcı yöntemleri bilerek yetişmelidir. Eleştirel ve araştırmacı bir yapıya sahip öğretmen bu şekilde birey yetiştirir. Bilgiden bilgi üretir. Bunu öğrencilerine de verir. Öğretmenlik bir ihtisas mesleğidir. İyi yetiştirilmiş bir öğretmenin her koşulda eğitimle ilgili yapacağı ve yapacakları vardır. Eksikleri asgariye indirecek kadar eğitim sürecinin önemli bileşenidir. Eğiticinin eğitimi çok önemlidir.

Öğretmen günümüz dünyasında, kendi keline öğrenmeyi bilen, sürekli öğrenme dürtüsü içinde olan, dar bir alanda derinlik yerine, geniş bir bilgi ve beceri temeline sahip olarak yetiştirilmiş, bildiklerini sergileyen değil, bildiklerini kullanabilen kişidir. Aynı zamanda toplumun demokratikleşmesine katkı sunabilen kişidir. Böyle bakıldığında, öğretmenin görevi düne göre bugün daha da zorlaşmıştır. O yüzden öğretimde yeni bir çerçevenin geliştirilmesi, mesleki standartların yükseltilmesi, öğretmenlerin daha fazla karara katılmaları, öğretimi güçlendirmek için yeniden yapılanma, öğretmen yetiştirme programları, öğretmenlerin ekonomik ve demokratik haklarının genişletilmesi ve çalışma koşullarının düzeltilmesi daha da önem kazanmıştır.

Okul

"Nasıl bir okul?" sorusuna şu yanıtları verebiliriz:

Kolektif çalışmayı ve üretmeyi sağlayan, Öğrencinin çok yönlü gelişmesini sağlayacak (teknolojik gelişmelerden yararlanan, bilimsel akademik bilgilerin yanı sıra sanatsal, sportif, kültürel) donanımı olan, Öğrenciyi düşünme, tartışma, kavrama ve çözümlenme yeteneği de kazandıran, Öğrenciyi bireysel çıkarlar için değil, bütün toplum için üretimde bulunma erdemlerini aşıl原因, Öğrencilerin evrensel ve demokratik değerlerinin, genel kültür düzeylerinin yükselmesini amaçlayan, Öğrenciyi doğanın, teknolojinin ve ekonominin genel konularını açıklayan ve bilimsel bilgilerden oluşan bir temel üzerinde, üretim becerileri kazandıran, Engelli ve özel eğitime gereksinimi olan çocukların gelişmeleri sağlayacak yapıda olmalıdır.

Bu amaçlara dönük olarak çalışacak okulun özellikleri ise şunlardır:
Öğrenci merkezli olmalı,
Çok çeşitli seçmeli dersler sunmalı,
Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler sunmalı,
Okul çalışanları arasında mesleki etkileşim ve dayanışma olmalı,
Okul düzeyinde hizmet içi eğitim yapılmalı,
Okul yönetimi, etkili ve demokratik olmalı,
Yaratıcı sorun çözme becerisi kazandırmalı,
Çevreye açık olmalı,
Okullar arası işbirliği, eşgüdüm ve iletişim düzeni sağlamalı,
Eğitim teknolojisini etkili kullanmalı,
Okul binaları, mimarisi ve bahçesiyle itici değil çekici, çocukların yeteri kadar oyun alanı bulabilecekleri, yaz aylarında "hobi"leri doğrultusunda çevreye açık olacak, ısıtma-soğutma sistemli; spor salonu ve genellikle havuzlu düşünülmalıdır. Hem yapım biçimi hem de yapılan harcamalar konusunda açık olunmalıdır.

Sonuç Yerine

Bina eksikliği olabilir, sınıflarımız kalabalıktır. Program yetersizliği olabilir. Kitap, hatta defter bulunmayabilir. Keşke tüm bu problemleri geçmiş olsaydık. Ama bunların hiçbiri belirleyici değildir. Belirleyici olan eğitimin üçlü sac ayağı üzerine oturmuş olduğudur. Bunun bir ayağı öğrenciyse, bir ayağı öğretmen diğer ayağı da velidir. Programlar, binalar, bütçe vb. daha sonra bu üçlüyü tamamlayan etkenlerdir. Öğrenci, öğretmen ve velinin birlikte ürettiği bir eğitim istediğimiz eğitimidir. Eğitim sistemini öğrencinin merkez, bilginin nesne olduğu bir anlayışa uyarlayalım. Ama şunu da unutmayalım. Eğitimsiz kalmayalım ama aldığımız eğitimi toplumsal koşullara uyarlayamazsak, yani düşündüğümüz gibi yaşayamazsak yaşadığımız gibi düşünüyoruz ki bu da aldığımız eğitimi boşa çıkarır. Çünkü düşüncelerimizi içinde yaşadığımız toplumsal ilişkiler belirler. Eğitim bize bu toplumsal ilişkileri değiştirmemizi, düzeltmemizi de öğretir. Eğitim her şey yapabilir; ama her şeyi de eğitimden beklememek gerekir.

KAYNAKÇA:
Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi(CEDAW) ve Ülke Raporları, Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, 2001-2007 yılları arası
TBMM. Kadının Statüsünü Araştırma Komisyonu Raporu, Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, 1998
Milli Eğitim Bakanlığı; 2004-2005; 2005-2006; 2006-2007 Eğitim Öğretim Yılı verileri, MEB Yay.
İnal Kemal; Eğitimde İdeolojik Boyut, 1996, Doruk Yay.
Demokratik Eğitim Kurultayları, 1998-2004 Raporları, Eğitim Sen Yay.

HAYATIN TA KENDİSİ

Müzik nedir? Notaların enstrümanlarla ya da sadece sözlerle birleştiği hoş ezgiler mi? Tabii ki hayır. Çok klişe ama doğruluğu kanıtlanmış bir söz: "Müzik hayattır." Neden sadece belirli zamanlarda değil de mutluyken, üzgünken, sinirliken, yorgunken, bıkkınken, düşünürken, yatarken, okurken müzik dinliyoruz, hiç düşündünüz mü? Çünkü müzik sadece kulağa hitap etmiyor. Kalpten kaslara, kafadan tırnağa, kulaktan ruha kadar bütün bedene işliyor müzik. Notaların oluşturduğu o güzel ritme kapılıyor bütün vücut. O an beyin de sadece müziğe odaklanıyor. Yaşadığı bütün sıkıntıları unutup kısa bir anlığına da olsa. Sanki her şey normalmiş gibi davranıyor. Öyle davranmak istiyor çünkü.

Sokakta kulaklığıyla müzik dinlerken dans eden ya da dinlediği şarkıyı sessizce söyleyen insanlara rastladınız mı hiç? Ya da böyle bir şey yaptınız mı? İşte bu insanlar o an gerçekten bu sesle huzur buluyorlar. Düşünceleri gereken onlarca şeyden kendilerini sadece ahenkle dans eden notalara bırakıyorlar. O an dünyanın en huzurlu insanı haline geliyorlar.

Şu an bizim yaşamımızdaki gençler de böyle değil mi? Ağlarken, yalnızken; susarken kulaklarında takılı olan kulaklıktan kendilerine teselli arıyorlar. Bazen mutlu olmak, bazen de acıları paylaşmak için. Ama bilmiyorlar ki acılarda da, hüznülerde de vardır müzik.

Bazen fark etmesek de en büyük dert ortağımızdır şarkılar. Bu nedenle neredeyse hayattaki her durum için bir şarkı yazılmıştır. Aşk, acı, ölüm, sevgi... Biz de dinlerken kendimizi buluruz bu şarkılarda. Bazen umutlanmak için açarız en sevdiğimiz parçayı, bazen daha da nefret etmek için. Ama ne için olursa olsun yanımızdaki yoldaş hep aynıdır. Her mezenin yanında iyi gider müzik. Can yoldaşımız, sırdaşımız, arkadaşımız şarkılardır, müziktir.

Müzik varlıktır, yokluktur, açıktır, bazen susuzluktur. Bazen kardeş, bazen düşmandır. Hayatın hem içindedir hem de dışındadır. Kısacası insanlık içindir, var olmak demektir. İnsanlar var oldukça da yaşamalıdır müzik. Ve yaşayacaktır!

Nisa BARLAS 10/C

Nuray TETİK
Beden Eğitimi Öğretmeni

maç başlıyor

Spor, bireylerin fiziksel ve zihinsel açıdan gelişmesine yardımcı olan aktiviteler bütünüdür. Bireylere fiziksel güç, hareket kabiliyeti, koordinasyon ve kondüsyon kazandıran, hayata sağlam adımlarla basmasını sağlayan, sağlığını koruyup dengeli beslenme alışkanlığı kazandıran en önemli uğraştır.

Okulumuz, öğretimin yanı sıra sportif faaliyetlerde de azami önemi göstermektedir. Her ne kadar spor salonumuz olmasa da öğrencilerimizi sportif aktivitelerde yer alabilmeleri için okulumuz bünyesinde gerçekleştirmiş olduğumuz sınıflar arası basketbol ve futbol turnuvaları bunlara bir örnektir.

Spor, içerisinde heyecan, coşku, sevinç, üzüntü, özgüven, sorumluluk alabilme, birlik olma, hırs, azim, rekabet, galibiyete sevinmek, yenilgiyi kabullenmek, kurallara uymak gibi birçok duygu ve davranışı pozitif anlamda etkileyen ve dünyanın varoluşundan bu yana süregelen bir uğraşlar bütünüdür. Biz de öğrencilerimizde bu duygu ve bilinci geliştirmeye katkı sağlayabilmek için okulumuzda –şartlar elverdiği ölçüde- her ne kadar spor salonumuz olmasa da elimizden gelen gayreti göstermeye çalışıyoruz.

Öğrencilerimiz eğitim sistemimiz gereği ders dışındaki sportif faaliyetlere katılmamakta ya da spordan tümüyle vazgeçmek zorunda kalmaktadırlar. Çocuklarımızı spor yapmaları anlamında teşvik etmeli ve onlara gereken şartları sağlayarak üzerimize düşen bu sorumluluğu hakkıyla yerine getirmeliyiz.

Okulumuzda düzenlediğimiz turnuvaları öğrencilerimiz büyük ilgi ve heyecanla karşılayıp, organizasyona istek ve coşku ile katılmışlardır. Turnuvalarımız kazanmanın (başarının) sevinçle karşılandığı, yenilginin kabullenildiği coşkulu bir sportif aktivite olarak tamamlanmıştır.

ÖĞRENCİLERİMİZİN TURNUVALARLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Arkadaşlar öncelikle okulda düzenlenen bu maçlarda eğlendiğimizi ve şampiyonluğun bizi mutlu ettiğini söylemek isterim. Turnuva katılan tüm takımları tebrik ederim. Tüm eforlarını sarf edip gelebildikleri yere kadar geldiler. Bu heyecan sadece oyuncular içinde değil, sınıflarını destekleyen kişiler için de geçerlidir. Bu turnuva hem eğlence hem de öğrenci motivasyonu için çok iyi olmuştur. Umarız böyle etkinlikler devam eder.

Serkan SERTEL

Futbol turnuvası yapıldığında sınıfça çok sevindik ama ilk maçta yenildiğimiz için üzüldük. Bu turnuvaların her sene yapılmasını isteriz.

İhsan Kaan ATİK

Okul turnuvaları sınıflar arası tanışma, kaynaşma açısından olması gerektiğini düşünüyorum. Eleyen, elenen elbet rekabet olacaktır. Buna turnuvaların tuzu da diyebiliriz. Tuzsuz yemek, yemek değildir.

Okul öğretmenlerimize turnuvalarda bize gösterdikleri desteklerden ve ettikleri yardımlardan dolayı teşekkür ediyorum.

Nuri Emin ŞANAP 10/D

2013-2014 eğitim yılında gerçekleştirilen futbol turnuvasında eşleştiğimiz takım 11/B sınıfına 2-0 yenildik. Bu bizi çok üzdü. Fakat gelecek yılda başarılı olacağımızı düşünüyorum.

Barış SOĞUKPINAR 9/C

Okulumuzda bu turnuvaların düzenlenmesi beni çok mutlu etti. Tezahüratlar yaptık, sınıfımızı destekledik, iyi kötü birbirimizin yanında olduk. Turnuvalar sayesinde sınıfımız bir bütün oldu. Birlik ve beraberlik duygumuzu geliştiren bu turnuvaları düzenleyen beden eğitimi öğretmenlerimize sınıfımız adına teşekkür ediyorum.

Burak KÖKSAL 10/D

Futbol turnuvası yapılacağı haberini alınca çok sevindim. Çünkü bu sayede kendimi gösterme imkânı bulabilecektim. Turnuva kuraları çekildikten sonra eşleştiğimiz takımla bizi kıyaslayınca pek şansımız olmadığını düşünmüştüm. Maça başlamadan önce çok heyecanlıydık. Maça kötü başladık, 2-0 geriye düştük. Fakat ben ve takımım çabuk toparladık ve durumu 2-2 ye getirdik. Maç sonunda 4-2 kaybetmiş olsak da çok iyi mücadele ettiğimizi düşünüyorum. Her sene bu heyecanı yaşamak isterim.

Serdar UTKAN

TIYATRO

Okulumuz bu yıl Çankaya Okullar Arası 17. Tiyatro Şenliği'ne katıldı. Öğrencilerimiz 1 Nisan 2014 tarihinde Nevzat Ayaz Kız Meslek Lisesinde Yunus Gümüş'ün komedi türündeki iki perdelik eseri "Entrikalı Dolap Komedyası"nı sergiledi.

Okulumuz Edebiyat Öğretmeni Nurşen Yıldırım tarafından çalıştırılan, Arif Cem Akkuzu , Ada Çuhadar, Deniz Turan, Emir Roda Alır, Hasanberk Çakmak, Doğa Oruç, Nuri Emin Şanalp, Büge Yüksel, Göksu Yurtseven, İlkur Kaya, Bengi Şevin Çelik, Almir Yalçındağ ve Cansu Durmaz isimli öğrencilerimizin rol aldığı, M. Umut Erbasan, Elif Yaren Sucu, İdil İtişken, Beste Köse ve Beyzanur İrkıçatal isimli öğrencilerimizin teknik görev üstlendiği oyun İlçe Tiyatro Komisyonu, veliler, öğretmenler ve öğrenciler tarafından çok başarılı bulundu.

Tiyatroyu çok seven öğrencilerimiz, gelecek yılın oyununa başladılar bile.

ŞİİRLERLE AŞKA YOLCULUK

Edebiyat Öğretmenimiz Fatma Çelik tarafından düzenlenen ve 22.05.2014 tarihinde okulumuz salonunda, 31 Mayıs 2014 tarihinde ise İl Genel Meclisi Ortaokulu Konferans Salonunda gerçekleştirilen Sanat Gecesi büyük ilgi topladı.

Şiir duygudur, anlatmaktır, anlamaktır. Hissetmektir şiir, paylaşmaktır. Sonsuzluğa giden bir yoldur. Bilmektir, hayattır; hayatsa bir şiir.

Amacımız şiiri anlamak, beraber anlatmak, beraber hissetmek ve paylaşmaktır. Şiire yaptığımız bu yolculukta bizleri yalnız bırakmayan tüm şiir severlere teşekkür ediyoruz. "İçinizde olmayan şiiri hiçbir yerde bulamazsınız." diyor Shelley. Dinletimizde içinizdeki şiiri bulmuş olduğunuzu umuyoruz.

2012-2013 Öğretim Yılı sonunda Lisans Yerleştirme Sınavında (LYS) ilk 4000' e giren beş öğrencimize dizüstü bilgisayar hediye edildi.

2 Aralık 2013 tarihinde öğrencilerimize yönelik olarak Sayın Süleyman Lebioğlu tarafından "Tercih ve Stres" konulu bir seminer verildi. Seminerde yeni ve popüler olan mesleklerin tanıtımının yanı sıra sınav kaygısı ile baş etme yolları da anlatıldı.

Cumhuriyet Bayramı'nı okulumuz bu yıl 27 Aralık Lions Ortaokulu ile birlikte kutladı. Büyük bir coşku ile gerçekleştirilen Törene çok sayıda davetli katıldı.

Dileren'in beşinci sayısının hazırlanmasında büyük emeği olan Dergi Yayın Kurulunda görevli, fedakâr ve çalışkan öğrencilerimiz Ethem DANIŞIK, Başak ARAL, Kutay ŞİMDİ, Berfin AYGÜN, Çağla BOZTAŞ Berfin KOCAOĞLU, Selen Buse AYAZ, Büşra ÖÇAL.

Gösterdikleri performans için okulumuz adına kendilerine teşekkür ediyoruz. İyi ki varsınız.

28 Mart 2014 tarihinde on birinci sınıf öğrencilerimizle Türk Hava Kurumu Üniversitesine gidildi. Hem eğitim hem de bursluluk imkânları incelenerek üniversite bölümleri hakkında bilgi edinildi.

15 Nisan 2014 tarihinde onuncu sınıf öğrencilerimizle TOBB Üniversitesine bir gezi gerçekleştirildi. Üniversitenin bölümleri ile bursluluk imkânları hakkında bilgi edinildi.

27 Kasım 2013 tarihinde Eskişehir Anadolu Üniversitesi ve Osmangazi Üniversitesine tanıtım gezileri yapıldı.

Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün düzenlediği "Ankara'yı Tanıyalım" konulu Turizm ve Kültür Yarışmasına katılan öğrencilerimiz okulumuzu başarıyla temsil ettiler. Yarışmaya okulumuz adına 9/C sınıfı öğrencimiz Hilâl Koç, 10/A sınıfı öğrencimiz Kutay Şimdi ve 10/C sınıfı öğrencimiz Ege Dener katıldı. İzzet Latif Aras Ortaokulunda yapılan yarışmada okulumuz kendi grubunda yarı finale yükseldi.

Okulumuz Bilim ve Teknoloji Kulübü Öğrencileri, ODTÜ Toplum ve Bilim Merkezini ziyaret etti. Uygulamalı Bilim Merkezi'nde öğrencilerimize karmaşık bilimsel konular anlaşılabilir ve eğlenceli bir şekilde anlatıldı. "Ulaşım Tarihi Sergisi"yle zaman içerisinde bir yolculuğa çıktık.

75.YIL HUZUREVİ YAŞLI BAKIM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ'Nİ ZİYARET ETTİK

Bizler, 9/A sınıfı olarak toplum hizmetimizi 75.Yıl Huzurevi Yaşlı Bakım Ve Rehabilitasyon Merkezi'ne giderek yerine getirmek istedik. 20.01.2014 tarihinde bu merkezi ziyaret ettik.

Binaya girdiğimizde gerçekten de merkezin ferahlığından, aydınlığından ve büyüklüğünden çok etkilendim.

Sınıfça ziyaret ettiğimiz 75.Yıl Huzurevi Yaşlı Bakım Ve Rehabilitasyon Merkezinde düşündüğümde daha sıcak bir ortamla karşılaştım. Aklımda yer edinen huzurevi modelinin çok dışında bir modelle karşılaştığımı söyleyebilirim. Karşılamanın ardından arkadaşlarla kafeteryaya giderek farklı masalara dağıldık.

Yöneldiğim masada makinist olarak çalışmış ve askerliğini inzibat olarak yapmış amcalar ile tanışıp sohbet ettik. Bu iki amcayla sohbet ettikçe kaldıkları merkezden memnun olduklarını anladım.

Daha sonra huzurevi sakinlerinin bulunduğu kafeteryaya geçtik. Her bir arkadaşım farklı masalara oturdu. Ben de yöneldiğim masada asker emeklisi bir amcanın hayat öyküsünü dinledim. Aile bireylerinin hepsinin iyi bir eğitim görüp yüksek makam ve mevkilere gelmiş olmaları beni çok etkiledi.

Ayrıca beni etkileyen diğer bir şey ise bu bakım merkezinde kalan birçok kişinin buraya kendi istekleriyle gelmiş olmalarıydı. Çok iyi anlaşabilmeleri de beni mutlu etti. Bununla birlikte günlük işleri için çok rahat bir şekilde dışarıya çıkıp akşam belli bir saatte tekrar merkeze gelmeleri beni sevindirdi.

Bu kişilerin aileleriyle istedikleri zaman görüşebilme imkânlarının olması çok hoşuma gitti. Böyle bakım merkezlerinin olması pekâlâ faydalı çünkü evlatları olmayan, evlatları vefat eden, bakıma muhtaç yaşlılarımızın içler acısı durumlara düşmemeleri için böyle merkezlerinin sayılarının artırılmasının, toplum için faydalı olacağını düşünüyorum.

Ben de birgün onların yaşına geldiğimde huzurevinde kalma imkânından yararlanmak zorunda kalırsam bundan yararlanırım fakat tercihim kendi evlatlarımın yanında kalmak olur.

Kubilay TÜRKYLMAZ 9/A 622

Son olarak bu merkezde kalan sakinlerin günlük ihtiyaçlarının en iyi şekilde karşılandığını ve onları rahat ettirmek için tüm imkânların kullanıldığını düşünüyorum.

Eda Semerci 9/A

FİDAN DİKİMİ

Toplum hizmeti ve sosyal sorumluluk programı kapsamında gerçekleştirdiğimiz fidan dikimi çalışmaları eğlenceli bir oyuna dönüştü. Sorumluluğumuzu yerine getirmenin mutluluğunu yaşadık. Sınıftaki her bir yürek bir fidanı toprakla buluşturup ona can verdi.

Ağaçlar doğanın kalbidir. Bizler bu kalbin atmasını sağlamak için Toplum Hizmeti Programı kapsamında ağaçlandırma çalışması gerçekleştirdik. Amacımız küçük bir bölge de olsa oksijenin artırılmasıydı. "Bir ağaç bir nefestir." yaklaşımıyla hareket ettik. Yeşil alanın artırılması yolundaki bu küçük katkımız bizi çok mutlu etti. Etkinliği gerçekleştirirken gerek sınıf öğretmenimizle gerekse arkadaşlarımızla ortaya koyduğumuz yardımlaşma ve dayanışma bizleri ayrıca sevindirdi. Böyle bir etkinliği gerçekleştirmemizde bize her türlü katkı ve desteğini esirgemeyen okul yönetimine, sınıf öğretmenimize, TEMA Vakfına ve arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz. (11/A)

Çankaya Üniversitesinin düzenlemiş olduğu 5. Yaratıcı Yazın ve Çeviri Yarışmasında 10/C sınıfından Banu Beyza GÜLHAN 1. olmuştur.

İngilizce Öğretmeni Işıl UYANIK'ın rehberliğinde 12 eserle katıldığımız yarışmanın ön elemesinde ilk ona giren öğrencimiz, canlı performans sunumuyla 1.liğe layık görülmüştür.

Törende yapılan kurada 10/C sınıfından Göktürk Müftioğlu'da bisiklet kazanmıştır. Öğrencimizi ve öğretmenimizi tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

Okulumuzda 10.12.2013 tarihinde Ankara EmniyetMüdürlüğüNarkotik ŞubeMüdürlüğü Madde Kullanmayla Mücadele Büro Amirliği tarafından "Madde Bağımlılığının Zararları" konulu bir seminer düzenlendi.

12 Aralık 2013 tarihinde "Yurt Dışında Eğitim İmkânı" konulu bir seminer verildi. Seminerde yurt dışında üniversite eğitimi imkânları ve koşulları anlatıldı.

Coğrafya Olimpiyatlarında okulumuzu 11/A sınıfı öğrencileri Göktuğ Ekiz ve Utku Can Erkan başarıyla temsil etti.

SEMİNER

20 Kasım 2013 tarihinde Kişisel Gelişim Uzmanı Sayın Mehmet Ekici tarafından on ikinci sınıf öğrencilerimize "Sınav Kaygısı ve Kariyer Planlama" semineri verdi. Öğrencilerimize motivasyon ve başarı konusunda bilgi verildi. Kendi öğrenme şekillerinin farkına varmaları sağlandı.

3 Ocak 2014 tarihinde Eğitim Uzmanı Sadık Gültekin tarafından "Sınava Motivasyon" adlı bir seminer verildi. Seminerde kısıtlı imkânlar ve zor şartlarda sınavı başarı ile kazanan insanların hikâyeleri anlatılarak öğrencilere çalışmaları ve bahanelere sığınmamaları gerektiği anlatıldı.

Sevimli çizimleri ile sayfamıza renk katan öğrencimiz Hülya Saçın'a çok teşekkür ediyoruz.

TEMA Vakfı gönüllülerinden Sayın Ali Gökmen tarafından öğrencilerimize yönelik "Toprak ve Erozyon" konulu bir seminer verildi.

“Biz cahil dediğimiz zaman, mektepte okumamış olanları kastetmiyoruz. Kastettiğimiz ilim, hakikatî bilmektir. Yoksa okumuş olanlardan en büyük cahiller çıktığı gibi, hiç okumak bilmeyenlerden de hakikatî gören gerçek alimler çıkabilir.”

M. Kemal ATATÖRK